VANDAAG

* 'Niet iedere huidsoort leent zich voor plastische chirurgie' p.2
* Tienduizend automobilisten verliezen belastingkaart p.3
* SIMAR: strijd aanbinden tegen examenfraude p.5
* Feijenoord wil financieel naar de top p.7
* SLM-ramp: 'Voor velen moet de klap nog komen' p.9

EXAMENS ...fraude...

106E JAARGANG — NO.: 172 ZATERDAG 29 JULI 1989

AMIGOE

Preke

D'r staat toch geen deur open?

JUNGLECOMMANDO VAN BRUNSWIJK TOONT ZICH VOLDAAN

Militair Gezag (Desi Bouterse) voorziet opsplitsing van Suriname

Leger: verdrag Kourou heroverwegen

PARAMARIBO — Het Militair Gezag in Suriname vindt dat de regering het Akkoord van Kourou opnieuw moet overwegen.

'Punten die aangeven dat het land opgesplitst wordt, moeten uit het akkoord verdwijnen', zo heeft commandant Iwan Graanoogst, lid van het Militair Gezag en hoofd van de militaire politie, gisteren gezegd in een radio-vraaggesprek in Paramaribo.

Volgens Graanoogst is de regeringsdelegatie die in Kourou met het Junglecommando onderhandelde over vrede in Suriname 'met opzet' voorbijgegaan aan het stellen van een duidelijke termijn voor de ontmanteling van het Junglecommando. 'Oprechte vrede is niet aan de orde gekomen. Men heeft er alles aan gedaan om tien zetels extra te krijgen in de Nationale Assemblee', aldus Graanoogst.

Als het akkoord wordt uitgevoerd, zullen namelijk de bewoners van de zogenoemde noodgebieden (de districten Marowijne, Brokopondo en Sipaliwini) - van wie het grootste deel was uitgesloten van de verkiezingen in 1987 - naar de stembus moeten om volksvertegenwoordigers aan te wijzen.

ONTMANTELING

De regering was het volgens Graanoogst met het Militair Gezag eens over de ontmanteling van het Junglecommando. 'De regeringsdelegatie was ervan overtuigd dat ze dit uit de bus zou slepen en zei zelfs dat ze anders de oorlog zou verklaren aan de terroristen'.

Graanoogst zei verder dat de militaire attaché Gilbert Cervera van Frankrijk, die eerder deze week gesprekken voerde met legerbevelhebber Desi Bouterse, het met het Militair Gezag eens is dat het Akkoord van Kourou onaanvaardbaar is voor het leger. Cervera is volgens Graanoogst ook de mening toegedaan, dat bij uitvoering van het akkoord zal blijken dat het Surinaamse grondgebied is opgesplitst. Graanoogst verklaarde in informele gesprekken met de militaire attachés van Venezuela en Brazilië dezelfde reactie te hebben gekregen.

Ondertussen is in Paramaribo vernomen, dat bevelhebber Bouterse gistermiddag door president Ramsewak Shankar ontvangen is. Over de inhoud van dit gesprek is nog niets bekend. De regering, die donderdag langdurig vergaderde over het Akkoord van Kourou, heeft in tegenstelling tot eerdere toezeggingen, gisteren niets over die vergadering meegedeeld.

Het Junglecommando van Ronnie Brunswijk is al met al zeer te spreken over het vredesakkoord dat vorige week met de Surinaamse regering werd gesloten. Op een persconferentie op Schiphol beklemtoonden de vertegenwoordigers E. Jozefzoon en E. Marchal van het Junglecommando evenwel dat de vrede nog lang niet is bereikt.

VREDE NIET BEREIKT

'Met de ondertekening van het akkoord is de vrede nog niet bereikt, maar de belangrijkste voorwaarden om tot vrede te komen zijn vervuld', aldus Jozefzoon gisteren. Jozefzoon was, in tegenstelling tot Marchal, geen lid van de onderhandelingsdelegatie van Brunswijk, maar heeft als adviseur een belangrijke rol gespeeld.

De belangrijkste overwinning van het Junglecommando is het feit dat het commando wordt omgevormd tot een speciale politie-eenheid, zoals het akkoord zegt. Die eenheid wordt bewapend om de veiligheid in het door de burgeroorlog ontwrichte binnenland te waarborgen en de terugkeer van de circa tienduizend Surinaamse vluchtelingen in Frans-Guyana te begeleiden.

TAAK WEGGELEGD

Het Junglecommando ziet voor zichzelf ook een taak weggelegd bij de opbouw van het binnenland met Nederlandse ontwikkelingshulp. Voor leden van het Junglecommando die niet willen toetreden tot de speciale eenheid ligt hier een belangrijke taak, aldus Marchal en Jozefzoon.

Jozefzoon en Marchal zeggen dat het Junglecommando zich van zijn kant aan het vredesakkoord zal houden. Als het leger het evenwel ondergraaft en het op een escalatie van geweld laat aankomen, zal het Junglecommando 'alles in het werk stellen' om het vredesplan te beschermen. Het Junglecommando zal echter alleen handelen in samenspraak met de regering. 'Het akkoord is gesloten met de regering. Dat is de basis. Al het andere is voetnoot', aldus Marchal.

Twee weken ontvoerd

Zwager van Perez nog niet gevonden

CARACAS - De Venezolaanse veeboer Norberto Rodriguez die een zwager is van president Carlos Andres Perez van Venezuela is nu al twee weken ontvoerd zonder dat de veiligheidsdiensten van Colombia en Venezuela een spoor hebben kunnen ontdekken van de gijzelaar of van de gijzelhouders.

Rodriguez werd op zijn landgoed in het grensgebied met Colombia overvallen door een aantal gemaskerde mannen. De huishoudster werd daarbij buiten gevecht gesteld door haar op te sluiten. Sindsdien is er niets meer van Rodriguez gehoord. Men nam aanvankelijk aan dat het een actie was van de ELP- guerrilla welke in dat gebied erg actief is. Van officiele zijde in Norte de Santander in Colombia werd meegedeeld dat men iets te zeggen had over deze ontvoering. Maar ook in Venezuela kon men bij de officiele instanties niets zeggen over resultaten bij het onderzoek.

Bevolking: informatie gebrekkig

Nieuwe evacuatie: drie jaar na Tsjernobylramp

MOSKOU — Drie jaar na de ramp met de kernreactor te Tsjernobyl in de Sovjetunie moeten nog eens 11.600 mensen worden geëvacueerd wegens stralingsgevaar. Het Sovjet-persbureau Tass heeft dit vrijdag bericht.

Tass meldde dat in de Opperste Sovjet (parlement) van de Wit-Russische republiek werd gezegd dat de inwoners van het gebied rond Tsjernobyl nog steeds aan sterke straling blootstaan en in de komende vijf jaar het gebied moeten verlaten. Het persbureau gaf geen verklaring waarom de evacuatie over vijf jaar wordt uitgesmeerd.

VEILIG NIVEAU

Na de explosie in de kernreactor op 26 april 1986 werden in totaal zeker honderdduizend mensen uit het gebied geëvacueerd. Bij het ongeluk kwamen direct 31 mensen om het leven en radioactieve deeltjes verspreidden zich over heel Europa.

Drie jaar na de ramp is het in meer dan honderd dorpen in de regio Mogilev en Gomel, 300 kilometer ten noorden van Tsjernobyl, nog steeds niet gelukt ontsmettingsmaatregelen te nemen die de radioactiviteit tot een veilig niveau terugbrengen, aldus Tass.

Het is langzamerhand steeds duidelijker geworden dat de autoriteiten van het begin af aan de ernst van de gevolgen hebben onderschat. In februari zei een functionaris van de Wit-Russische Sovjetrepubliek dat de bevolking van twintig dorpjes moest worden geëvacueerd wegens het voortdurende besmettingsgevaar. Sovjetmedia berichtten over afwijkingen bij pasgeboren dieren. Bewoners zijn verbolgen over de gebrekkige informatie en - naar hun zeggen - pogingen van de autoriteiten de zaak steeds te bagatelliseren.

Richardson: bewaarders hebben gefaald

Weer ontvluchting uit Koraal Specht: deze keer moordenaar

WILLEMSTAD — Voor een tweede keer in drie dagen tijd, is een gedetineerde uit de gevangenis op Koraal Specht gevlucht: deze keer gaat het om de Bonairiaan Pedro Maximilio ('Wim') Cecilia, die in 1985 op Bonaire een Amerikaanse toeriste om het leven bracht. Dat ontvluchting gebeurde gisteravond of vannacht. Een onderzoek én een onderhoud met de dienstdoende cipiers vond vanmorgen plaats, bevestigde de waarnemend gevangenis-directeur, Richardson, in gesprek met de Amigoe. Politiewoordvoerder, Pedro Atacho, liet weten dat een speciale politieploeg werd gevormd om de moordenaar op te sporen.

Op woensdag nam, zoals de Amigoe al berichtte, Daniel Henderson de benen. Hij zat vast wegens valsheid in geschrifte. Atacho verklaarde vandaag dat de Amerikaan nog altijd spoorloos is. Henderson heeft verschillende casinos in het Caribisch gebied opgelicht en probeerde op Sint Maarten een cipier om te kopen. Toch gelooft de gevangenisdirectie niet, dat hij ook nu weer -met succes- smeergeld heeft aangeboden. Het was een spontane ontvluchting, zei de waarnemend directeur gisteren.

Vannacht was het weer raak: deze keer betreft het Wim Cecilia. 'Ik werd vanmorgen om kwart over zeven thuis opgebeld, met de boodschap dat zijn cel leeg was. Daar aangekomen bleek dat de tralies van zijn cel waren doorgezaagd. Hij heeft een stoel op een tafel gezet en heeft zich met een zelf vervaardigd touw langs de muur aan de kant van de landfill naar beneden gelaten,' aldus Richardson. Anders dan bij de vorige ontvluchting, is volgens de waarnemend directeur 'deze keer' wel sprake van een groot gebrek aan controle door de dienstdoende gevangenbewaarders. 'Degenen die wacht hadden, hebben hun werk niet naar behoren gedaan. Men was duidelijk niet oplettend genoeg,' aldus Richardson.

Cecilia zat in de strafgevangenis. Hij kreeg in 1985 een straf van 20 jaar wegens doodslag. Hij heeft een Amerikaanse toeriste op Bonaire om het leven gebracht die eerder tegen hem als getuige was opgetreden in een verkrachtingszaak.

De politie heeft een speciaal team gevormd om de man op te sporen. Over de werkwijze van deze ploeg wilde Pedro Atacho van de politie vanmorgen in gesprek met de Amigoe -om taktische redenen- weinig kwijt. Hij bevestigde wel, dat deze zaak nu prioriteit geniet.

Gouverneur Römer naar Nederland

WILLEMSTAD — Gouverneur dr René Römer is vrijdag voor privé-aangelegenheden naar Nederland vertrokken.

Hij is van plan zondag 3 september terug te keren.

..n Suriname

Parijs blij met vredesverdrag

PARIJS - De Franse regering verheugt zich over het vredesakkoord dat de Surinaamse regering en het Junglecommando van Ronnie Brunswijk in Kourou, Frans Guyana, hebben gesloten.

Met het akkoord moet een einde komen aan de burgeroorlog in Suriname die drie jaar geleden begon en meer dan vijfhonderd mensenlevens heeft gekost. Het vredesplan moet ook leiden tot de terugkeer van zo'n tienduizend Surinaamse vluchtelingen die in Frans Guyana verblijven. In de officiele verklaring prijst de Franse regering de moed van de twee partijen die met hun overeenkomst hebben aangetoond een einde te kunnen maken aan de vijandelijkheden.

Geslaagde noodlanding bij Toronto

DC-10 verliest wiel van landingsgestel

TORONTO - Een DC-10 van Canadian Airlines met 255 mensen aan boord moest vrijdag een noodlanding maken op de Internationale Pearson luchthaven van Toronto nadat gebleken was dat een wiel van het landingsgestel verloren was. Er deden zich geen persoonlijke ongevallen voor.

Na het opstijgen verloor het vliegtuig om onbekende redenen een van de vier linker wielen van het landingsgestel waarna besloten werd naar het vliegveld terug te keren, aldus woordvoerder Bruce Reid van de luchthaven. Daar werd alles in staat van alarm gebracht voor het geval zich problemen zouden voordoen. Voordat men tot de noodlanding overging maakte het vliegtuig rondjes boven het vliegveld om de waarneming van de bemanning bevestigd te krijgen vanaf de grond dat het betrokken wiel inderdaad niet op zijn plaats was. Bij de noodlanding deden zich geen moeilijkheden voor en niemand raakte gewond.

TIEN WIELEN

Een DC-10 heeft tien wielen: vier aan de linker en vier aan de rechter zijde van het landingsgestel en twee bij de neus. Het was een zelfde type vliegtuig als laatst verongelukte bij Tripoli en bij Sioux City.

ONTVOERDE SJEIK

■ *JIBCHET - Bij een commando- actie in zuid- Libanon werd vrijdag de pro- Iraanse godsdienstige leider sjeik Abdel Karim Obeid ontvoerd. Doel van de actie zou zijn van hem informatie te krijgen over drie Israelische soldaten die sinds 1986 worden vermist.*

De bijna dertig jarige sjeik werd ontvoerd samen met een neef en een ander familielid. Tijdens de overval werd aan beide kanten geschoten. Door de Shi'itisce strijders rond de sjeik werden onder meer anti- tankraketten op de helicopter afgevuurd waarmee de Israelische soldaten werden aangevoerd en waarmee ook de sjeik werd afgevoerd. Het Iraanse persbureau IRNA omschreef Obeid als een 'prominente sjeik'. Twee jaar geleden heeft Israel ook al eens geprobeerd hem te ontvoeren toen de sjeik deelnam aan een guerrilla- actie maar hij zag toen kans te ontsnappen. Irna meldde dat de woning van Obeid een paar jaar geleden door het Israelische leger werd verwoest.

(AFP/ satellietfoto)

Broodoorlog dreigt

Supermarkten weigeren afname duurder brood

WILLEMSTAD — Uit een steekproef onder supermarkten en broodbakkerijen blijkt dat er een broodoorlog op komst is. Overeenkomstig de bepaling van het ministerie van Handel Industrie en Werkgelegenheid heeft een aantal bakkerijen de broodprijs verhoogd tot 110cent voor leverantie aan supermarkten. Vrijdag stuurden een aantal supermarkten zonder waarschuwing vooraf de trucs van de broodfabrieken Isa en Nobo terug omdat ze goedkoper brood willen. Enkele bakkerijen leveren namelijk nog tegen de oude prijs of zelfs voor een gulden. Naar verluidt kreeg het winkelende publiek niet te horen waarom een bepaalde broodsoort niet meer op de planken ligt.

Uit de resultaten van een spoed-onderzoek die de Amigoe meegedeeld kreeg, blijken sinds vrijdag Barbara Supermarket, Rio Canario Supermarket, Centraal Madeirense, Centrum supermarket, Bello Horizonte en Pita geen brood meer aan te nemen van de twee grote bakkerijen Isa en Nobo. Deze bakkerijen hebben de verkoopprijs aan supermarkten verhoogd van 107 naar 110 cent. De supermarkten verkopen het brood voor 120 cent, willen de consumentenprijs niet verhogen, en weten dat er bakkerijen zijn die de oude prijs hanteren.

Dat zijn onder andere de nieuwe Portugese bakkerij Bon Pan, Superior Bakery, Diamond Bakery, Bakkerij Caribe en Bakkerij Meyer. De laatste twee verkopen hun brood voor 107 cent, de rest doet het voor een gulden, hoewel zij bij verkoop aan de consument wel de prijs van 120 cent hanteren.

Grote verrassing zou zijn dat de truckchauffeurs van de grote broodbakkerijen van hun afnemers te horen kregen dat ze rechtsomkeert konden maken. De grote bakkerijen zouden geen waarschuwing vooraf hebben gekregen en derhalve met onverkocht brood blijven zitten.

Naar verluidt hebben een aantal supermarkten te kennen gegeven dat zij vanaf maandag geen duur brood meer zullen afnemen. De informatie bereikte de Amigoe vlak voor de deadline.

BUENOS AIRES - In Argentinie is de weg vrijgemaakt voor een omvangrijk privatiserings- programma. De senaat besloot unaniem een groot aantal verliesmakende staatsbedrijven over te doen aan de particuliere sector. Zo zullen in de komende maanden de nationale telefoonmaatschappij en de spoorwegen worden geprivatiseerd. Daarna volgen de staatsolieondernemingen, de luchtvaartmij Aerolineas Argentinas, 2 mijnbouwbedrijven en 2 radio en tv- stations.

WILLEMSTAD — Deze week sprak Amigoe met André Maduro, plastisch chirurg. Hij weet veel, zo niet alles, over de medische mogelijkheden op het gebied van huid-, gezichts- en borstcorrecties, het wegwerken van littekens en hazelippen en het redden van afgerukte lichaamsdelen. Over het cosmetisch pop-fenomeen Michael Jackson heeft Maduro een mening.

Een interview waarin voor de gelegenheid plastisch taalgebruik vrij baan kreeg.

Drs André Maduro over duimoperaties en borstcorrecties

"Niet iedere huidsoort leent zich voor plastische chirurgie"

Op de vraag wat plastische chirurgie is, antwoordt de Curaçaose chirurg met een definitie die vermoedelijk afkomstig is uit de dikke pillen uit zijn studietijd: 'Plastische chirurgie is die tak van de algemene chirurgie die zich bezighoudt met weefseltransplantaties die hetzij vrij en hetzij gesteeld verplaatst worden.'

En daar ontstaat al de eerste moeilijkheid want de gemiddelde patiënt weet niet wat gesteeld is.

De dokter weet het wel: 'Vrije transplantatie houdt in dat een stukje weefsel losgemaakt wordt uit zijn omgeving en naar een andere plek gebracht wordt. Stelend transplanteren betekent dat weefsel wordt losgemaakt maar nog aan één hechtpunt vast blijft zitten en als het ware wordt omgeklapt.'

Later geeft Maduro hier een curieus voorbeeld van.

Plastische chirurgie richt zich onder meer op vormveranderingen en reconstructies van het lichaam. Vaak betreft dat de huid (brandwonden, wijnvlekken, littekens) maar ook inwendige veranderingen als het behandelen van een hazelip, een gespleten gehemelte, borstreconstructies en prothese-operaties.

Het gaat om vinger- en duim-reddende operaties na een ongeval tot het verhelpen van aangeboren afwijkingen en spraakproblemen.

En dan is er natuurlijk nog de cosmetische chirurgie: de verfraaiingsoperaties.

Maduro: 'Er is een stroming in de Nederlandse chirurgie die stelt dat alle plastische chirurgie in feite cosmetische chirurgie is omdat zij iets probeert te verfraaien of te verbergen. Een tweede groep, waartoe ik zelf behoor, erkent dat plastische chirurgie esthetische aspecten heeft, maar dat dat niet het hoofdaspect is.'

NAF-NAF-PERSIFLAGE

Het lijkt merkwaardig dat spraakproblemen door een plastisch chirurg behandeld kunnen worden, maar hetgeen een plastisch chirurg op dat gebied kan doen schijnt toch net iets anders te zijn dan waar de KNO-chirurgie zich mee bezighoudt. Maduro legt uit dat de 'hazelip' een probleem is dat veroorzaakt wordt door een fout in het sluitmechaniek van de huig. De 'naf-naf'-persiflage is terug te lijden tot een verkort gehemelte. Met behulp van plastic toevoegingen kan de plastisch chirurg de opening tussen keel- en mondholte vernauwen. Het effect is dat iemand beter kan praten. Dit vergt echter geduld, want behandeling verloopt in stapsgewijze operaties.

KUNSTSTUKJES

De plastische chirurgie is bekend om de kunststukjes die met verwonde of praktisch geamputeerde handen zijn te bereiken. Uit zijn Dijkzigt-periode weet Maduro te vertellen over aangenaaide vingers, handen en zelfs armen.

Dat 'restaureren gaat met behoud van de oorspronkelijke functies?

De dokter: "Nagenoeg. Voorop in ons werk staat altijd dat het lichaamsdeel behouden moet worden, desnoods met prijsgeving van een ongestoorde motoriek. Toch zijn tegenwoordig goede resultaten te bereiken waarbij functies bewaard blijven. Soms gaat het om twintig uur durende operaties waarbij een teen in de plaats wordt gezet van de afgerukte duim. Alleen kun je zo'n operatie niet in je eentje doen.'

BALLONNETJES

Tot hoever gaan de mogelijkheden van brandwondenbehandeling?

'Een interessante en nieuwe techniek is het uitrekken van de huid, net zo lang tot zij over het litteken gelegd kan worden. Dat uitrekken gebeurt door onder de gezonde huid naast het litteken 'tissue-expanders' te plaatsen. Dat zijn opblaasbare siliconen ballonnetjes die om de zoveel tijd worden opgeblazen met water. Na een paar maanden is de huid zover uitgerekt dat het litteken weggehaald kan worden en een 'overkapping' van uitgerekte nieuwe huid daarvoor in de plaats komt. Er zijn mooie resultaten geboekt met kinderen die kaal waren geworden door brandwonden. Een gedeelte huid met haar erop is net zolang uitgerekt tot dat de patiëntjes weer haar over hun hele hoofd hadden.'

KALENDE MANNEN

Maduro glimlacht: 'Tja en dan komt weer de cosmetische chirurgie om de hoek kijken, want deze techniek kan ook gebruikt worden voor kalende mannen.'

Een andere werkterrein van de plastische chirurgie zijn de vrouwenborsten. Zou men kunnen stellen dat borstverkleining vanwege haar vaak medische indicatie plastische chirurgie is en dat borstvergroting vanwege haar sociaal-esthetische indicatie cosmetische chirurgie is?

De arts glimlacht weer: 'Het is maar hoe je het bekijkt. Soms meent een vrouw nadeel te ondervinden van te kleine borsten in het sociale verkeer. Aan de andere kant heeft de World Health Organization het in haar defenitie van gezondheid niet alleen over 'de afwezigheid van ziekte' maar ook over 'een situatie van algemeen welbevinden van de mens'. Dat laat een deur open voor medische ingrepen op sociale indicatie.'

TE GROTE BORSTEN

Vrouwen met te grote borsten krijgen na jaren soms rugklachten. Een ander gevaar van te grote borsten is dat in de plooien waar de borst tegen de borstkas rust zich 'smetplekken' kunnen ontwikkelen waar bacteriën makkelijk gedijen. Dit alles afgezien van problemen als het niet kunnen vinden van passende kleding, of het niet durven zwemmen of sporten met leeftijdsgenoten.

Maduro ziet echter in het probleem van een te kleine boezem ook motieven om tot behandeling over te gaan. 'Soms vallen borsten in na een tweede bevalling. Opeens passen kleren niet meer. Ik kan begrijpen dat een vrouw zich niet meer lekker voelt in haar eigen kleding.'

U bent dus niet zo'n type dat dan keihard en gevoelloos zegt: koop maar opvulkussentjes?

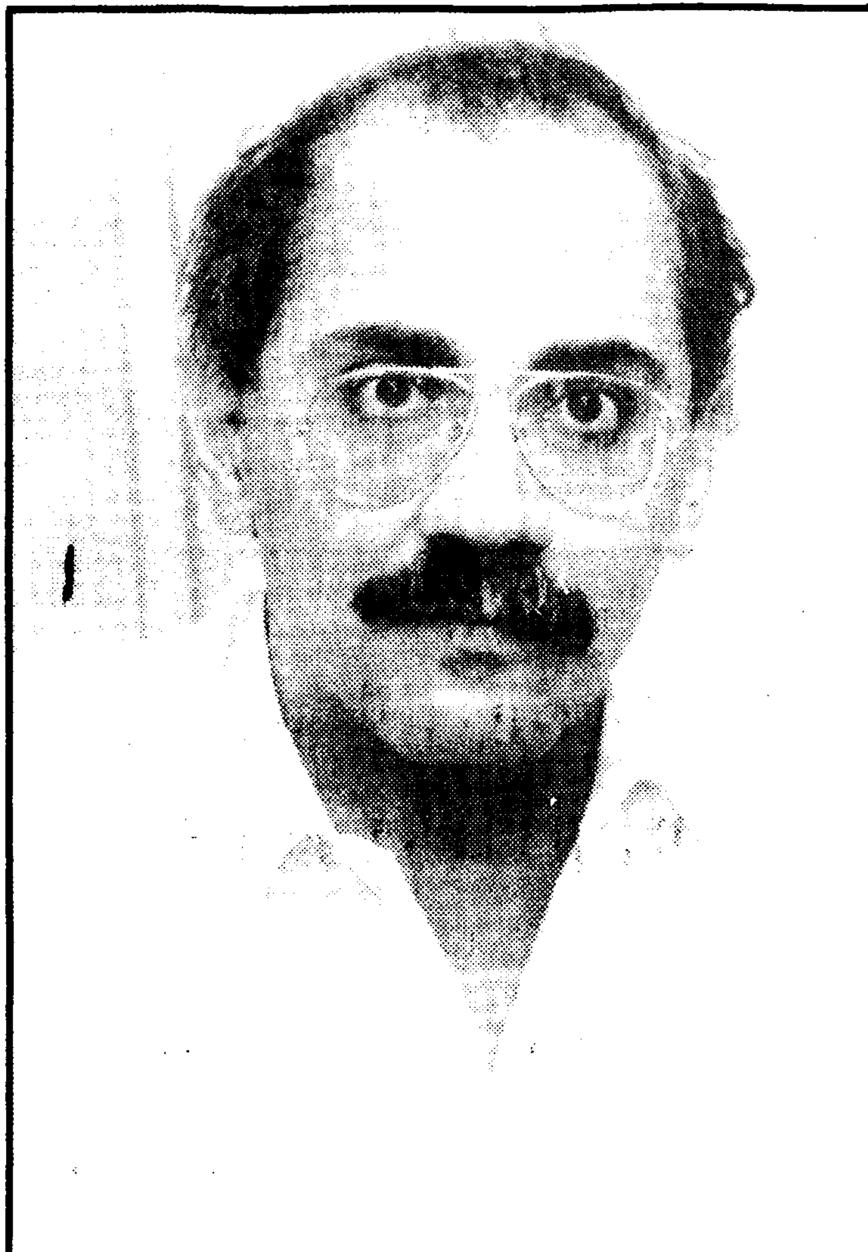
'Natuurlijk niet. Ik probeer mensen juist te helpen. Daar ben ik toch plastisch chirurg voor. Ik waarschuw wel voor de nadelen die een operatie met zich kan meebrengen. Daar praten we rustig over. Overigens is er in de VS een interessante tendens om tijdens of spoedig na de amputatie van een door kanker aangetaste borst, meteen een prothese aan te zetten. Dat gaat dan weer op de manier van de tissue expanding, waarbij de buikhuid naar boven wordt opgetroken voor reconstructie. Soms worden zij rugspieren vrij getransplanteerd naar de borst.'

Ter afsluiting van het onderdeel borstcorrecties meldt Maduro dat het probleem van te grote borsten in de Curaçaose situatie zonder meer de meest voorkomende klacht is waarmee hij in zijn praktijk geconfronteerd zal worden.

In de Nederlandse situatie komt de behandeling van verwonde handen het meest voor. Gereedschappen en glasscherven kunnen lelijke verwondingen opleveren aan pezen en zenuwen. Met het vorderen van de medische mogelijkheden lijkt er een 'marktuitbreiding' plaats te vinden voor de plastisch chirurg op het gebied van reddend opereren na een ongeval. Een oproep om naar het ziekenhuis te komen voor een spoedoperatie is een ervaren plastisch chirurg niet vreemd.

CIRKELZAAG

Bekend voorbeeld is het duimschijfje dat de circkelzaag eraf haalt. De duim is zeer gevoelig en bepaalt voor 50 procent het functioneren van de hand. Hoewel ook algemene chirurgen in staat zijn om de duim te redden is de plastisch chirurg in principe in staat om een opeenhoping van littekenweefsel tegen te gaan en de functie van de duim te herstellen met behulp van de 'steeltechniek'. Een stuk weefsel uit de rug van de wijsvinger wordt met bloedvaten en zenuwen gesteeld onder de huid tot in het puntje van de duim doorgetrokken. Als het in de genezen duim jeukt dan zal de duimbezitter nog wel enige tijd over de rug van zijn hand krabben. En als er een vlieg op de rug van de wijsvinger zit zal hij niets merken. De plek is namelijk 'doof'. De hersenen corrigeren dit misverstand op den duur. In dit voorbeeld wordt de gevoeligheid van de rug van de wijsvinger gereduceerd om de gevoeligheid van de duim te bewaren.

ANDRE EUGENE MADURO (35) is plastisch chirurg. Hij doorliep de artsenopleiding van de Universiteit van Amsterdam (UvA) en werkte twee jaar in het Sint Elisabeth Hospitaal te Willemstad als assistent op de afdeling chirurgie.

Vervolgens ging hij naar Maastricht en specialiseerde zich drie jaar lang in de algemene chirurgie. Daarna werkte Maduro drie jaar als plastisch chirurg in het Dijkzigt Ziekenhuis te Rotterdam. Sinds 1 juli is hij terug op het eiland en begint een praktijk als plastisch chirurg. Nu is de praktijk nog gevestigd in het Sehos. Over twee maanden verhuist hij naar een gerenoveerde ruimte aan de Schottegatweg Oost 179.

Michael Jackson is een schoolvoorbeeld van hoe het niet moet. Maar de plastisch chirurgen volgen wel zijn absurde metamorfoso met grote belangstelling

Lenen alle huidsoorten zich voor chirurgie?

'De situatie in de Antillen is deze dat met name de zwarte huid het euvel heeft van keloïd-vorming. Door teveel bindweefselaanleg vindt overmatige littekenvorming plaats. Dat is vervelend. Vaak gaat het gepaard met jeuk die soms wel een jaar kan duren, naar gelang de duur van het genezingsproces. Niet iedere donkere huid heeft het, en ik heb het ook bij blanke huiden gezien. De wetenschap heeft hier nog geen goede oplossing voor. Met name op de borst en op de schouder vormt zich gauw keloïd. In sommige gevallen is plastische chirurgie niet mogelijk, anders wordt het litteken nog erger.'

MISVERSTAND

Een misverstand moet opgeheven worden. Vaak denkt men dat plastische chirurgie opereren is zonder het maken van littekens. Men is op dat idee gekomen via de cosmetische chirurgie. Plastische chirurgie probeert zoveel mogelijk littekenweefsel weg te halen, maar dat is niet in alle gevallen mogelijk. Feitelijk hangt deze tak tussen de chirurgie en de algemene chirurgie waar het meer om de galblaas gaat die verwijderd moet worden en de hechtingen en het litteken een tweede of derde plaats krijgen.

Kan huidtransplantatie met behulp van familiedonors plaatsvinden?

Andre Maduro: 'Transplantatie op basis van verwantschap is niet mogelijk. Het gebruiken van huid van donors kan op zich wel, zij het voor tijdelijk gebruik.'

De chirurg legt uit: 'Huid is zo'n beetje het meest eigene van een mens. Tot nu is overplanting moeilijk. Huid gaat dood bij overplanting van een levende donor op een patiënt. De afstotingsverschijnselen zijn echter terug te dringen bij dode huid van overledenen die geprepareerd wordt en als tijdelijke bedekking dient.'

Een voorbeeld: "Als iemand voor zeventig procent verbrand is en alleen bijvoorbeeld op zijn bil een stuk ongeschonden huid heeft, dan wordt de verbrande huid voorlopig vervangen door donorhuid. De gezonde huid wordt uitgerekt en stukje bij beetje vervangt de nieuwe huid de voorlopige afdekkende huid. Met name kinderen reageren goed op deze transplantatie.'

Tot nu toe kwam eens in de vier maanden een plastisch chirurg over uit Nederland die in het Sehos twee weken lang opereerde en zoveel mogelijk de acute gevallen behandelde. De permanente vestiging van een plastisch chirurg is nieuw. Mede vanwege de 'jonkheid' van de praktijk van Maduro is er niets duidelijk te zeggen over de kosten en de financiële regeling voor plastische chirurgie. In 1986 zijn er wel tarieven vastgesteld voor medische specialisten. Maar de uiteindelijke nota hangt af van de operatieduur en de moeilijkheidsgraad van de ingreep. Een operatie op medische indicatie wordt volledig vergoed, maar het is onduidelijk hoever het ziekenfonds meegaand is. Tot nu toe kreeg men een verwijsbrief van de dokter en de reizende plastisch chirurgen handelden alleen de noodgevallen af. Maar in sommige gevallen is nabehandeling nodig. Bovendien is in Nederland gebruikelijk dat de arts in een brief aan het ziekenfonds om een fiat vraagt. In de Antilliaanse situatie moet de patient dat zelf vragen aan zijn verzekeraar. De praktijk moet uitwijzen op welke wijze de financiële kant het beste geregeld kan worden.

Wat vindt u van de cosmetische chirurgie?

Maduro die ook de techniek van die tak beheerst denkt diep na, zij het niet zonder te glimlachen. Hij zegt: 'Ik vind het een uitdagende vorm van plastische chirurgie. Maar wel veeleisend. Want de klant eist bij een cosmetische ingreep het uiterste. Als chirurg rust er een last op je omdat je minimale veranderingen aanbrengt die maximaal bekeken worden door de klant.'

Het is opmerkelijk dat in de cosmetische tak de patiënt opeens 'klant' wordt.

'Hoe dan ook, cosmetische chirurgie is een uitdaging die ik met plezier aanneem.'

MICHAEL JACKSON
En Michael Jackson?

'Tja. da's een schoolvoorbeeld van hoe het niet moet. wat ze met hem gedaan hebben is geen plastische chirugie meer, dat is mismaken van de mens.'

Het Amerikaanse popidool van de jaren tachtig onderging door de jaren heen een opzienbarende metamorfose. Van een 'moon-walker' met een negroïde uiterlijk, een donkere huid, een platte neus en kroes haar, veranderde Michael Jackson in een jonge mythische god met bijna stijl haar, een blankere huid, verhoogde jukbeenderen, fijne lippen en een neus waar Cleopatra jaloers op zou zijn geweest.

Maduro: 'Die gezichtscorrecties liepen tot in het absurde. Mijn ethische gevoelens zeggen me dat men in het geval van Michael Jackson toch wel een beetje te ver is gegaan. Maar eh, .. ik moet eerlijk zeggen dat we in Nederland als plastisch chirurgen onder elkaar de zaak toch wel met belangstelling volgden.'

Expert Volksgezondheid

■ *WILLEMSTAD — Deze week is professor J. Hubben in de Nederlandse Antillen gekomen. Hij zal minister van Volksgezondheid Louis Gumbs adviseren bij de modernisering van het departement voor Volksgezondheid. In augustus komt ook professor Roscam Abbing naar Curaçao.*

WEERSVERWACHTING GELDIG tot morgenmiddag 12.00 uur lokale tijd:
Licht tot half bewolkt met voornamelijk gedurende de nacht- en ochtenduren tijdelijk zwaar bewolkt met kans op enkele plaatselijke buien. Matige, af en toe vrij krachtige oostelijke wind (tussen acht en 22 knopen).

WEEROVERZICHT:
Door aanvoer van voldoende vochtige en onstabiele lucht kunnen in de komende 24 uur op de Benedenwindse eilanden enkele plaatselijke buien tot ontwikkeling komen.

OVERZICHT WEERSGESTELDHEID

Vanmorgen 0800 L.T. Afgelopen 24 uur

Station	Het weer	Max	Min	Neerslag mm
Aruba	licht bewolkt	--	--	sporen
Bonaire	licht bewolkt	33	26	0.0
Curaçao	licht bewolkt	33	27	0.0
St Eustatius	half bewolkt	31	28	0.0
St Maarten	half bewolkt	32	27	0.0
Amsterdam	zwaar bewolkt	25	13	0.0
Boston	onbewolkt	31	17	8.9
Chicago	licht bewolkt	23	14	0.0
Detroit	licht bewolkt	24	12	0.0
Kingston	licht bewolkt	34	28	0.0
Miami	zwaar bewolkt	33	25	0.0
New York	onbewolkt	31	19	0.0
Paramaribo	licht bewolkt	32	22	0.0
Philadelphia	licht bewolkt	31	27	0.0
Port-au-Prince	licht bewolkt	31	27	0.0
Port of Spain	half bewolkt	32	25	0.0
San Juan	licht bewolkt	32	26	0.0

Leonora: boete op zijn plaats

Tienduizend automobilisten verliezen belastingkaart

WILLEMSTAD — Er is iets niet in de haak bij de betaling van de motorrijtuigenbelasting. Nu alle 22.000 automobilisten, die deze belasting nog over het tweede halfjaar moesten betalen, betaald hebben, blijkt dat zo'n 10.000 kaarten die autobezitters bij zich moeten hebben bij betaling 'zoekgeraakt' zijn. Dit brengt niet alleen een hele administratieve rompslomp met zich mee, maar is voor het eilandsontvangerskantoor ook nog eens een dure aangelegenheid. Al die ponskaartjes moeten namelijk opnieuw vervaardigd worden. Het ontvangerskantoor gaat het Bestuurscollege daarom voorstellen een sanctie in te voeren voor slordige automobilisten.

Eilandsontvanger Leonora verklaarde aan de Amigoe, dat het probleem van zoekgeraakte kaartjes een vervelende en voor hem vrij onduidelijke kwestie is.

Automobilisten op Curaçao kunnen, zoals bekend, bij het ingaan van het nieuwe jaar hetzij het gehele bedrag (322 gulden) betalen, of enkel voor een half jaar. Eind juni dient dan de 'tweede helft' te worden betaald.

CONTROLES

De eerste week van juli moet iedereen zover zijn, want dan beginnen de politie-controles. Wel vaak blijkt dat vele mensen pas tot het laatste moment wachten en daarbij het risico lopen dat ze te voet verder moeten: automobilisten zonder het geldige bewijs (en de stickers op de nummerplaat) moeten dan te voet verder en kunnen hun auto later -na betaling- gaan halen.

Het hoofd van het eilandsontvangerskantoor verklaarde dat intussen alle circa 55.000 belastingplichtigen betaald hebben, inclusief de zo'n 22.000 personen die de tweede helft nog moesten betalen. Dat is het punt niet: wat enige vraagtekens oproept is dat zoveel automobilisten het kaartje dat men thuis via de post bezorgd krijgt niet meenemen als men moet betalen. Velen zeggen dat ze het niet ontvangen hebben. Een steekproef wees uit dat het niet aan de posterijen ligt, liet Leonora aan de Amigoe weten.

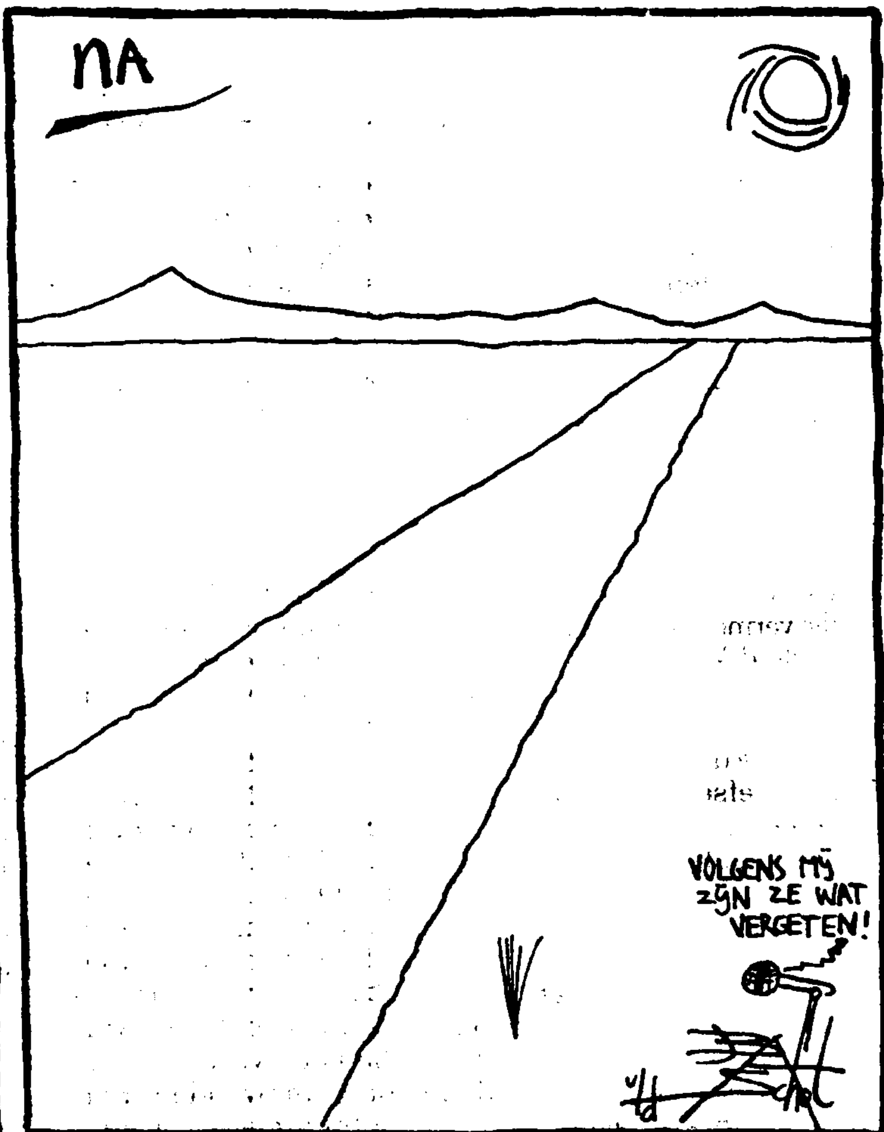
PONSKAARTJE

Het probleem loopt nu de spuigaten uit. Het is zelfs zo dat het aantal zoekgeraakte kaartjes dit jaar de 10.000 naderde. Voor het kantoor van de eilandsontvanger betekent dit extra inspanning en meer kosten. Degenen die namelijk zonder kaart komen betalen, krijgen een manuaal ingevuld kaartje en ontvangen het 'echte' ponskaartje alsnog later toegestuurd.

SANCTIE

Leonora zei dat het ontvangerskantoor niet goed begrijpt waar dit aan ligt. Vast staat wel, dat hij van plan is het Bestuurscollege voor te stellen, een sanctie in te voeren tegen degenen die het kaartje kwijtraken. 'Als eilandsontvangerskantoor kunnen we uiteraard niet zelf een boete invoeren, maar zullen dit wel aan het Bestuurscollege voorstellen,' aldus het hoofd van de eilandsontvanger.

= WEGEN SCHOONMAAK CURAÇAOSCHE STIJL =

Visser: onderzoek wordt ingesteld

'Doorswitch' ALM toestel stuk: baggageruim open, drukverlies

WILLEMSTAD — De ALM en het departement van luchtvaart gaan een onderzoek instellen, nadat gistermiddag op de Flamingo luchthaven van Bonaire het bagage- ruim van een ALM DC-9 toestel geopend werd, nadat de 'visual check' al had plaats gevonden. Hierdoor klapte de bagage deur open, toen het vliegtuig de lucht inging en deden zich als gevolg daarvan problemen voor met de druk in de cabine. Het toestel keerde direct terug naar de luchthaven. Op een 'gesneuvelde' koffer na, deden zich geen (persoonlijke) ongelukken voor. Een twintigtal passagiers koos cieren voor zijn geld en weigerde met dat toestel verder. Die werden gisteren in de loop van de dag alsnog naar Curaçao vervoerd.

Het bij Continental Airlines geleasde DC-9 toestel van de ALM vloog al enige dagen zonder de zogenaamde 'doorswitch': dat is het apparaat in de cockpit, waar de piloten kunnen checken of het bagageruim dicht is, of niet. Als het goed is, moet er een lichtje gaan branden als het ruim niet behoorlijk gesloten is. Omdat men dat apparaat niet in huis had, gebeurde de controle visueel: de piloten gingen zelf een kijkje nemen, voor ze de motoren startten. Dat gebeurde gisteren ook voor het vertrek van vlucht LM 184 die om half vier Bonaire had moeten verlaten richting Curaçao. Wat de piloten toen niet wisten was dat het ruim ná de check weer geopend was, waarschijnlijk om een koffer die was achtergebleven alsnog in het ruim te plaatsen. Het ruim was nadien niet goed gesloten waardoor het openging toen het vliegtuig met de stijging begon. Er vielen wat koffers uit het ruim, terwijl, ook de druk in de cabine afnam. De gezagvoerder kondigde dat aan en besloot direct naar de luchthaven van Bonaire terug te keren. Daar aangekomen bleek dat verschillende koffers licht beschadigd waren. Een stuk bagage is bijna totaal vernield.

De door-switch is intussen aangekomen en werd vannacht in het toestel geplaatst, waardoor dat probleem opgelost is. Het toestel werd gisteren overigens na het incident normaal gebruikt, zei ALM woordvoerder, Robbie Visser, vanmorgen.

De ALM en het departement van Luchtvaart gaan nu een onderzoek instellen naar de handelwijze van het grondpersoneel op de luchthaven. Het is immers helemaal geen goede zaak dat het ruim zomaar werd opengemaakt én opengelaten, zonder dat de piloten daarvan op de hoogte waren.

Bonaire Trading verzorgt voor de ALM de groundhandling op Bonaire. De ALM heeft zelf kort geleden ook een eigen functionaris daar naar toe gestuurd om een en ander door te lichten, maar de man in kwestie bevond zich gisteren toevallig op Curaçao.

Verschillende passagiers durfden gisteren niet meer mee na het incident. 'Waarschijnlijk vanwege de vele vliegtuigrampen die zich de laatse tijd voordoen,' meldde Visser. Men werd in de loop van dag alsnog naar Curaçao vervoerd.

Het toestel is ondertussen weer helemaal in orde en vliegt normaal.

Geschenk voor Lucia-school

■ *WILLEMSTAD — Onlangs vond bij de KAE NV de overhandiging plaats van een donatie in de vorm van een video-apparaat aan de oudercommissie van de Lucia school.*

Op de foto: R. Recao en Frank Dometitia van de Lucia school.

ABVO: wettelijke sancties tegen politici invoeren

WILLEMSTAD —Het is de hoogste tijd dat de strafwetgeving op de Antillen wordt uitgebreid met sanctie-mogelijkheden voor politici/bewindslieden die over de schreef gaan. Het is namelijk onaanvaardbaar dat regeerders met gemeenschapsgelden rommelen en dat tegen hen niets ondernomen kan worden.

Deze mening is de amntenarenvakbond ABVO toegedaan. Vice- voorzitter Wim van Lamoen publiceerde hierover onlangs een persbericht, waarin de bond fel van leer trekt tegen de overheid.

KOOPKRACHTDALING

Wat de vakbond dwarszit, zijn onlangs gepubliceerde cijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek, waaruit blijkt dat de koopkracht van de bevolking de afgelopen jaren met 20% gedaald is. Het is, volgens de ABVO, duidelijk dat dit het gevolg is van het econonmisch beleid van respectievelijke overheden. 'De ABVO heeft er al op gewezen dat het saneringsbeleid van onze politci-regeerders erop gericht is de rijken rijker te maken en de armen armer,' aldus Van Lamoen.

WERELDREIZEN

Wat de vakbond bevreemd, is dat degenen (uit de 'kapitalistische sector') die altijd hoog van de toren blazen dat het beter gaat met de economie niets melden over de afgenomen koopkracht 'Waarom heeft (MCB-directeur Capriles nooit daarover gerept? Waar waren gedeputeerde Metry en Isebia? Het zou goed zijn als onze premier tussen haar wereldreizen door, even de tijd nam om uitleg te geven over de afgenomen koopkacht,' zo vervolgde de vakbondswoordvoerder.

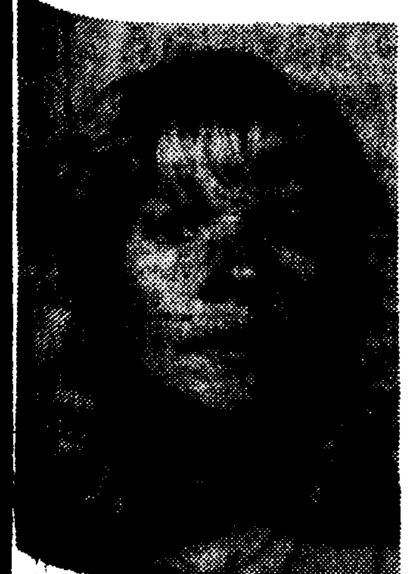
ONAFHANKELIJK

Voor de ABVO waren de cijfers van het CBS overigens alles behalve verrassend, vervolgde hij. Er vallen ontslagen, maar er komen geen nieuwe arbeidsplaatsen, de prijzen blijven stijgen. 'Gelukkig dat het CBS een niet gebonden en politiek onafhankelijk instituut is, anders zouden onze politici ons blijven voorliegen met allerlei nepcijfers,' aldus de vakbondsleider.

Hij maakte melding van een GO-A vergadering, waar unamiem het voornemen werd afgewezen om de premie te verhogen van 1% naar 2%. Ook van het om de pensioenpremie te verhogen van 5% naar 8% vindt de ABVO onaanvaardbaar.

Van Lamoen hield tenslotte een pleidooi voor de invoering van wettelijke sancties tegen bestuurders die rommelen met gemeenschapsgelden. Tegen hen kan nu, tot grote ergernis van de vakbond, niets worden ondernomen. 'Regeren vereist ernst en visie. Het mag niet zo zijn dat politieke spelletjes worden gespeeld. De bevolking moet eisen dat degenen die verantwoordelijk zijn, ook tot verantwoording geroepen kunnen worden: die moeten hetzij beloond òf gestraft worden.'

Workshop over body language

WILLEMSTAD — Op uitnodiging van de Female Jaycees verblijft binnenkort de Zwitserse communicatie-deskundige, Anki Lindgren, op Curaçao. Ze zal op 4 en 5 augustus een workshop houden over het fenomeen 'body language': de techniek om middels de juiste beweging en houding van het lichaam met derden te communiceren en anderen te begrijpen. De workshop is voor iedereen toegankelijk. Additionele informate kan verkregen worden bij mevrouw Felicia onder de telefoonnummers 615300 (kantooruren) en 672002 (daarna). Bij haar of bij mevrouw Aniceto (telefoon 612866, kantooruren) kan men zich ook inschrijven voor de body language workshop in het weekeinde van 4 augustus aanstaande in landhuis Zeelandia.

WILLEMSTAD — Ongeveer honderd deskundigen op het gebied van milieu- en natuurbescherming en conservering van cultureel waardevolle objecten als gebouwen wonen van woensdag 2 tot en met zaterdag 5 augustus de 23ste bijeenkomst bij van de jaarlijkse algemene ontmoeting van de Caribbean conservation Association. Het congres is in het ITC.

Er is onder andere uitwisseling van informatie over riffen in het Caribisch gebied, het sociale en economische nut van conservering van historische objecten, het beheer van natuurparken, wetgeving aangaande archeologische vondsten en objecten en informatie over milieubescherming.

Dr Adolphe Debrot en dr Jeffrey Sybesma van Carmabi, dr Gerard van Buurt van Landbouw en Visserij en dr Jay Haviser van het Archeologisch Instituut van de Nederlandse Antillen zijn de Curaçaose sprekers.

De vier-daagse ontmoeting zal waarschijnlijk bezocht worden door gouverneur Römer, minister president Liberia Peters, gezaghebber Elmer Wilsoe en gedeputeerde Eduardo Mendes de Gouveia.

Als interessante punten die ook de Antillen aangaan, kunnen aangemerkt worden monumentenzorg en verwerking van huishoudelijk en industrieel afval.

WILLEMSTAD — Zondag is er een open dag op het landhuis Brievengat van 10.00 tot 15.00 uur. Er is een optreden van een Antilliaanse volksdansgroep, er is creools eten verkrijgbaar en Indische hapjes. Lokaal vervaardigde handenarbeid-produkten zijn te bezichtigen en te koop. De toegang tot het landhuis is gratis en bezoekers krijgen een kopje koffie.

Sobere viering 25 jaar ALM

WILLEMSTAD — Op 1 augustus wordt het feit herdacht dat de ALM 25 jaar geleden officieel werd opgericht. Gezien de moeilijke financiële tijden die de maatschappij doormaakt, hoewel er duidelijke tekenen van herstel zijn voor de nabije toekomst, is besloten het jublileum op een sobere maar niettemin waardige wijze te herdenken, aldus de president van de ALM.

Dinsdag om negen uur 's ochtends wordt een kerkdienst gehouden in hangar 'D' op de luchthaven met pastoor Rudy Josephs als voorganger en met het optreden van het koor onder leiding van Vieviënne Frans. Deze kerkdienst is speciaal voor het ALM-personeel, de gepensioneerden van de maatschappij, autoriteiten en genodigden.

Na de kerkdienst zullen minister president Maria Liberia-Peters, minister Louis Gumbs van Verkeer en Vervoer en ALM-directeur Kitland Chong de aanwezigen toespreken, waarna een tractatie volgt voor de aanwezigen en de werknemers, zowel lokaal als in het buitenland, die de kerkdienst niet hebben kunnen bijwonen.

Ook de passagiers die op die dag met de ALM vliegen krijgen een tractatie:

Voor volwassenen champagne, voor kinderen een frisdrank. De passagiers die naar Aruba en Bonaire reizen, dus per Fairchild Hiller-toestel, krijgen hun tractatie in de luchthavengebouwen op de drie eilanden.

De passagiers die per MB-80-jettoestellen van en naar de verschillende bestemmingen vliegen, krijgen hun tractatie aan boord.

EERBEWIJS

Een korte maar belangrijke ceremonie is het eerbewijs dat die dag getoond zal worden aan de op 2 mei 1970, tijdens de uitvoering van haar werkzaamheden als stewardess, overleden Margareth Abraham.

Zij was één van de 23 personen die op eerdergenoemde dag omkwamen tijdens een noodlanding op zee van een door ALM geleasde DC-9/30 van de Amerikaanse maatschappij ONA (Overseas National Airways).

Na korte toespraken van de minister president en de ALM-directeur, zullen kransen gelegd worden door de regering, de ALM, de gezaghebber namens het eilandgebied Curaçao en de familieleden van de overledene. De ceremonie staat geprogrammeerd om half twaalf 's ochtends bij de herinneringsplaquette voor wijlen Abraham tegenover de boekhandel in de centrale hal van het luchthavengebouw op Hato.

ACTIVITEITEN

Naast deze twee ceremonies op 1 augustus, zullen er meerdere activiteiten plaatsvinden gedurende de rest van het jaar. Onder andere staan gepland een autosterrit en/of sportdag voor de ALM-medewerkers en hun familieleden, een zangfestival voor de werknemers, een tekenwedstrijd voor kinderen van de basisscholen en een groot feest voor het personeel aan het einde van het jaar.

WILLEMSTAD — Van woensdag 13 tot en met zaterdag 16 september is er de Caribbean Tourism Conference. De ontmoetingsplaats is het Carnival's Palace Resort & Casino in Nassau op de Bahamas.

Uitgaande van het centrale thema 'De toekomst van het Caribisch toerisme' zullen verschillende sprekers presentaties houden. Het gaat om erkende deskundigen uit de overheidshoek, de toeristenmarkt en de particuliere sector. Reisbureaus en hotels worden uitgenodigd zich aan te melden voor de mini-toeristenmarkt.

Er wordt onder meer gesproken over het zeker stellen van toegang tot het territoriale luchtruim tegen concurrerende prijzen; investeringen in het Caribisch toerisme; sociaal verantwoord toerisme en efficiënt gebruik van de mogelijkheden van het 'chapter network'.

ORANJESTAD — De viering van de Colombiaanse onafhankelijkheid, welke vorige week op 20 juli werd uitgesteld vanwege het overlijden van minister Leo, werd gisteren gehouden met een bloemenhulde, een mitwering, een cultureel programma en een dansfeest.

Foto's: de activiteiten op Plaza Bolivar waar premier Oduber en Statenvoorzitter Flanegien een krans legden bij het standbeeld van Simón Bolívar.

ORANJESTAD — In de jongste editie van 'Muntkoerier' verscheen een uitgebreid artikel over het Arubaanse Museo Numismatico.

'Muntkoerier' wordt uitgegeven in Nederland en verspreid onder vijftienhonderd belikhandels in Nederland, België en Luxemburg. In het artikel wordt onder andere vermeld dat het Museo Numismatico de beschikking heeft over zestigduizend munten en biljetten die vierhonderd landen vertegenwoordigen.

Oak wordt melding gemaakt van de collectie van Maria Odor, de eerste voorzitter van Club Numismatico Arubano.

Gewijzigde wet Toelating en Uitzending van kracht

ORANJESTAD — De wijziging in de landsverordening Toelating en Uitzetting, zoals door de Staten goedgekeurd, treedt vandaag in werking.

De wijziging houdt in, dat de werkgever die buitenlandse kracht zonder vergunning in dienst neemt, het risico loopt een geldboete opgelegd te krijgen die tot een bedrag van honderdduizend florin kan oplopen.

Ingaande 1 oktober wordt een tarief geïntroduceerd voor het verwerken van verzoeken voor werkvergunningen. Tot nu toe wordt gedacht aan een bedrag van 350 florin voor elke werkvergunning. Dit bedrag kan in de toekomst wijzigingen ondergaan. In regeringskringen wordt dit bedrag niet hoog geacht indien men weet, dat in Zwitserland duizend Amerikaanse dollar voor een werkvergunning in rekening wordt gebracht.

AGENDA ARUBA

KANTOORUREN AMIGOE: 08.00-12.00/14.00-17.30 uur; zaterdag gesloten.

TELEFOON: 24333. Voor spoedgevallen na kantoortijd: 21639, 22316 en 24508. Pageboy: 127-743.

TELEFAX: 22368.

BANKREK. nr. 10.815.445 Banco di Caribe.

POLITIE: 100.

ALARMCENTRALE: 115.

ZOEKERTJES verschijnen op dinsdag en vrijdag en kunnen iedere dag tussen 08.00-12.00/14.00-17.00 uur worden opgegeven; behalve op zaterdag. Alleen zoekertjes, die op maandag en donderdag voor 10.00 uur binnen zijn, kunnen de dag daarop (dus dinsdag en vrijdag) verschijnen.

BIOSCOPEN
PRINCIPAL: 20.30 uur *A fish called Wanda* (comedy, 18 jr.).
DRIVE-IN: 20.30 + 24.00 uur *Spellbinder* (suspense-thriller, 18 jr.).

* * * * *

WACHTREGELING DOKTOREN
Oranjestad, Madiki, Tanki Flip, Noord, Tanki Leendert, Paradera en Sta. Cruz: dokter R. Guda, Irenestraat 21, tel.: 21380/21839.
Pos Chiquito, Savaneta en San Nicolas: dokter M. Cheung, via Centro Medico San Nicolas, tel.: 48833.

* * * * *

DOKTER HART KINDER-POLIKLINIEK (Shakespearestraat 13, tel.: 27263/24300): spreekuren maandag t/m vrijdag van 08.30-11.30/14.30-17.30 uur; zaterdag van 08.30-12.00 uur.

* * * * *

CENTRO MEDICO CARABOBO (L.G. Smith Boulevard 34, tel.: 21777): dra L.G. Beke-Martínez, Engelandstraat 7, tel.: 24696.

* * * * *

WIT GELE KRUIS: Oranjestad: tel.: 23168; Noord: tel.: 23425; Santa Cruz en Paradera: tel.: 28288/25543; Savaneta en Brazil: tel.: 47020/43301; San Nicolas: tel.: 45906; Dakota: tel.: 29008 (wijkgebouw), 24444 (kantoor).
(voor brandgevallen, ongelukken of een of ander ongeluk gelieve Alarmcentrale op te bellen, tel.: 115)

* * * * *

TELEARUBA
ZATERDAG: 18.00 The Amazone with Jacques Cousteau; 19.00 Style with Elsa Klensch; 19.15 Big story; 19.30 Crossfire; 20.00 Testament; 21.00 CNN international news; 21.45 Estreno; 23.30 Sports tonight (CNN); 24.00 Sluiting.

ZONDAG: 17.00 Father Murphy; 18.00 Punky Brewster; 18.30 Musical Extravanganza; 19.15 This week in Japan; 20.30 CNN international news; 21.00 Quo Vadis? 22.45 Week in review; 23.30 Sports tonight (CNN); 24.00 Sluiting.

* * * * *

DIVERSEN
FLIGHT INFORMATION CENTER: dagelijks geopend van 07.00-20.00 uur; na 20.00 uur informaties via verkeerstoren.

ESSO SERVICE CENTER (Oranjestad): **24.00 uur per dag geopend** (alleen gesloten van zondag 20.00 uur tot maandagmorgen 07.00 uur).

STICHTING ZIEKENVERPLEGING ARUBA
DOKTER HORACIO E. ODUBER HOSPITAAL (tel.: 24300)
Bezoekuren:
Kinderafdelingen: doorlopend bezoek van 08.00-20.00 uur; andere afdelingen: van 11.00-12.00/15.00-15.45/18.30-19.30 uur.

Rookverbod:
Er is een algemeen rookverbod in het hospitaal. Slechts op enkele recreatieplaatsen in het hospitaal mag er gerookt worden.

KONINGIN WILHELMINA FONDS (tel.: 24652/22817): informatiecentrum woensdag geopend van 08.30-12.00 uur - Paardenbaaistraat 8 (boven).

FADA (Paardenbaaistraat 8, tel.: 32999): voor inlichtingen omtrent preventie alcohol/drugsmisbruik.

SPORT
VOETBAL (**AVB**): 20.00 uur (eredivisie) Estrella vs L Fama - Lago Sportpark.

* * * * *

ZONDAG
BIOSCOPEN
PRINCIPAL: 20.30 uur *A fish called Wanda* (comedy, 18 jr.).
DRIVE-IN: 21.00 uur *Spellbinder* (suspense-thriller, 18 jr.).

* * * * *

MAANDAG
DIVERSEN
INDIAN ROCK GARDEN WATERSLIDE: maandag, dinsdag, woensdag en vrijdag geopend van 10.00-18.00 uur; donderdag de gehele dag gesloten.

MUSEO HISTORIKO ARUBANO: openingstijden maandag t/m vrijdag van 09.00-12.00/16.00-19.00 uur; zaterdag van 09.00-12.00 uur.

BUREAU LEVENS-, GEZINS- EN HUWELIJKS- MOEILIJKHEDEN (Layex Building, Wilhelminastraat 19): iedere werkdag van 07.30-12.00/13.00-16.30 uur (ook mogelijk afspraak te maken via tel.: 23145 of 25111).

CENTRO KIBRAHACHA (**dagverblijf voor bejaarden**): openingsuren dagverblijf: 08.00-12.00 uur; kantooruren: 07.30-12.30/14.00-17.00 uur - Piedra Plat 23 (tel.: 28159).

BEGELEIDINGSCENTRUM GEESTELIJK GEHANDICAPTEN «MAN NA OBRA»: elke maandag en donderdag van 09.00-12.30 uur gelegenheid om producten te kopen in het oude gebouw van «Bibito Pin», t/o Protestantse kerk, Piedra Plat.

* * * * *

KERKDIENSTEN
BRAZIL: zon.: 09.00 en 19.00 uur.
DAKOTA: zat.: 19.00 uur; zon.: 08.00 uur.
EMANUELKAPEL: zat.: 19.00 uur.
NOORD: zat.: 19.00 uur; zon.: 07.30 en 18.00 uur.
ORANJESTAD: zat.: 19.00 uur; zon.: 06.30, 10.00 en 19.00 uur.
PARADERA: zat.: 19.00 uur; zon.: 10.00 en 17.30 uur.
POS CHIQUITO: zon.: 08.00 uur
SAN NICOLAS: zon.: 08.30 en 18.30 uur.
SANTA CRUZ: zat.: 19.00 uur; zon.: 06.30, 09.00 en 18.30 uur.
SAVANETA: zat.: 19.00 uur; zon.: 17.30 uur.
TANKI LEENDERT: zon.: 09.00 uur.

* * * * *

PROTESTANTSE KERKDIENSTEN
SEROE COLORADO: 08.30 uur ds A. van den Doel.
SAN NICOLAS: 09.00 uur ds Hessen; zondagsschool op dezelfde tijd.

* * * * *

DE NIEUW APOSTOLISCHE KERK (Schubertstraat 12): 09.30 uur kerkdienst.

* * * * *

KAPEL MARINIERSKAZERNE SAVANETA: 09.30 uur kerkdienst o.l.v. vlootpredikant J.G. Majoor.

* * * * *

PARIJS - De delegatie van Kampuchea bij de internationale Kampuchea-conferentie in Parijs zal uit 4 mensen bestaan: premier Hun Sen en de leiders van de 3 verzetsgroeperingen. De premier wilde aanvankelijk dat er 2 delegaties zouden gaan. De top moet zich buigen over de vraag wat er gaat gebeuren na het vertrek van de Vietnamese bezetting eind september.

LONDEN - De olieprijzen op de vrije markt zijn maandag gedaald nadat bekend werd dat de staking van de werknemers in de Britse sector van de Noordzee voorlopig voorbij is. De prijsdaling zette vrijdag al in. De staking van het bouw- en onderhoudspersoneel op de boorplatforms duurde 2 maanden. De West Texas intermediate daalde met 50 cent naar 19 dollar per vat en de Brent-Noordzeeolie met 40 ct naar 17,30 dollar.

BEZORGD OVER ONTWIKKELINGEN

Taak weggelegd: onderwijs, schoolbesturen, leerkrachten, leerlingen

SIMAR: strijd aanbinden tegen euvel examenfraude

ORANJESTAD — De vakbond van leerkrachten, SIMAR, maakt zich zorgen over de gevallen van examenfraudes die de laatste jaren toenemen. De vakbond is van mening dat alle bij het onderwijs betrokkenen, zoals directie Onderwijs, schoolbesturen, leraren, ouders maar ook leerlingen frauduleuze handelingen moeten veroordelen, maar tegelijkertijd ook een bijdrage moeten leveren om deze negatieve aspecten te bestrijden.

De directie van Onderwijs en schoolbesturen kunnen het examenproces controleren en begeleiden door vaststelling, herziening en waar nodig uniformiteit brengen in de reglementen voor examens en schoolonderzoeken. Dit laatste moet samen met de leerkrachten geschieden en op korte termijn. De reglementen moeten passen bij al hetgeen de wet voorschrijft, waaronder de mogelijkheid voor de leerling/ouders om in beroep te gaan tegen de beslissing van de examencommissie.

NIET DULDEN

Op grond van dezelfde reglementen moeten de directie Onderwijs en schoolbesturen de houding veroordelen van een leerling die fraude heeft gepleegd voor en gedurende het examen, zowel met woorden als met daden. Men moet niet bezwijken voor de pressie van de ouders die voor hun kind willen opkomen. Men moet ook geen frauduleuze houding dulden tijdens het examen, aldus Simar.

Ten aanzien van de leerkrachten is Simar van mening dat zij in tegenstelling tot het verleden een grotere verantwoordelijkheid moeten gaan dragen gezien de frauduleuze gevallen van de laatste jaren. Om te voorkomen dat de leerling fraude pleegt, wordt van de leraar meer motivatie, aandacht en een goede kennis van de reglementen vereist. De leraar moet bij de leerling geen enkele twijfel laten dat spieken getolereerd wordt en hij moet dat in zijn houding ook laten blijken door bijvoorbeeld geen krant te lezen of iets anders te doen tijdens proefwerken.

SCHADE

De leerling zelf moet ook bewust zijn van de schade die hij zijn gemeenschap, medeleerlingen en zichzelf toebrengt. Een diploma behalen dat je niet verdiend hebt, betekent dat je werk gaat doen waarvoor je niet geschikt bent.

Simar is nog van mening, dat een leerling die op het examen spiekt, uitgesloten moet worden van deelname aan andere examens.

DIANA PARDA (midden) herdacht vrijdag het feit dat zij twintig jaar in dienst was van Little Switzerland. Zij is de assistant manager van Little Switzerland in het Aruba Concorde Hotel.
Foto: zij ontving de gelukwensen en een geschenk van directeur Edgard Kelkboom in het bijzijn van manager Yolanda Diaz.

Fabrikanten Aruba

Nieuw bestuur van ARMIA

ORANJESTAD — Aruba Manufacturers and Industry Association (ARMIA) heeft donderdag een nieuw bestuur gekozen.

De samenstelling is als volgt: Raymond Slagt (voorzitter), Miguel Berlis (vicevoorzitter), Robert Nieuw (secretaris), Raymond Every (penningmeester) en Piet Berkley (lid). Het doel van de ARMIA is het bevorderen van de belangen van de lokale fabrikanten en de communicatie tussen de leden en de regering en het geven van hulp en advies aan alle bestaande fabrieken of aankomende fabrieken.

Alle lokale fabrieken kunnen lid worden van de ARMIA en kunnen voor inlichtingen terecht bij één van de volgende bestuursleden: Slagt (tel.: 45192/45430), Nieuw (22646), Every (21446/23494).

Kleiner dan jaren geleden in optie verleend terrein

Regering: als alles volgens plan gaat binnen twee jaar golfbaan

ORANJESTAD — In de ministerraad werd vrijdag de beslissing genomen dat een plaats zal worden aangewezen voor de aanleg van een golfbaan. Deze plaats is nog niet bekend. Maar de wens is dat deze baan te Arashi zal komen. Het wordt een kleiner stuk land dan hetgeen een paar jaar geleden al in optie gegeven werd aan een bedrijf.

Premier Nelson Oduber gaf te kennen dat de departementen van Economische Zaken, DOW en Toerisme aangewezen werden om het gehele golfcourse-project te behandelen en - wat de financiële kant betreft - rekening te houden met de beste offerte. Tevens moet worden nagegaan of naast de golfbaan een hotel moet worden gebouwd.

OFFERTES

Volgens de premier zijn er momenteel verschillende offertes binnen van groepen die de golfbaan willen aanleggen. Er bestaat nog steeds de gelegenheid voor lokale en internationale groepen om hun offertes in te dienen.

De premier zei, dat hij, in verband met aanleg van de golfbaan tijdens zijn bezoek aan Venezuela de kwestie van de levering van water van de rivier Caroní, weer ter sprake gebracht. Was het niet om de wijziging die moet worden gemaakt in artikel 6 van de ministerraad van het koninkrijk, dan had de premier de overeenkomst voor levering van water al kunnen tekenen tijdens zijn verblijf in Venezuela.

GRATIS WATER

Gratis water uit Venezuela zal het onderhoud van de golfbaan aantrekkelijker maken, meent de premier. De transportkosten van de rivier Caroní naar Aruba komen voor rekening van de golfbaan-exploitanten.

De premier verwacht dat de werkgroep binnen twee maanden met zijn aanbevelingen zal komen en dat indien alles volgens plan verloopt Aruba binnen twee jaar zijn golfcourse zal hebben gelijktijdig met de opening van de hotels Hyatt Regency en Ramada Renaissance.

Hoofdprijs blijft in Sportlottopot

ORANJESTAD — Van de tweeënveertig winnaars in de Arubaanse Sportlotto wonnen 21 deelnemers met een Lotto Loco-formulier, dat zij dus reeds ingevuld hadden gekocht.

De winnende combinatie van vier nummers was gisteravond 35-8-21-11 met als joker 19. De eerste prijs - vier nummers goed - heeft geen winnaar. De tweede prijs - drie nummers goed met joker 19 - ging naar één winnaar, die 3.048,70 florin kan incasseren. Tenslotte was de derde prijs - drie nummers goed - voor 41 deelnemers, van wie 21 Lotto Loco-winnaars, die ieder 55,80 florin ontvangen.

De volgende trekking is aanstaande zondag - Lotto Speciaal - met een eerste prijs van 150.000 florin.

Britse ambassadeur in Montevideo:

Geen plannen voor ontmoeting met Menem

MONTEVIDEO - De Malvinas zijn en blijven Brits, zo verzekerde de nieuwe Britse ambassadeur in Montevideo, Columb John Sarkey.

De nieuwe diplomaat ontkende dat hij in het geheim contact heeft gehad met de Argentijnse regering onder leiding van president Carlos Menem om over de souvereiniteitskwestie over de Malvinas te spreken. Sarkey zei dat hij noch de ambassade bij een dergelijk overleg is betrokken geweest. Hij legde de verklaring af na de overhandiging van zijn geloofsbrieven aan president Julio Sanguinetti.

De nieuwe ambassadeur zei ook niet op de hoogte te zijn van een voorstel om in de komende kwart eeuw samen met Argentinie het bewind te gaan voeren over het betwiste eilandenrijk. 'Ik weet absoluut niets meer dan wat ik in de kranten daarover lees. Voor dit ogenblik', zo besloot hij de ontmoeting met de pers, 'is er geen enkel plan voor een ontmoeting met president Menem'.

Opening Playa Pabao-centrum

ORANJESTAD — Het nieuwe gebouw van Centro di Barrio Playa Pabao zal officieel worden geopend op vrijdag 4 augustus om acht uur 's avonds.

De wijkbewoners krijgen dinsdag 1 augustus als eerst de gelegenheid om het gebouw te bezichtigen. Dit is van zeven tot negen uur 's avonds, waarbij een heildronk wordt uitgebracht en de aanwezigen vragen kunnen stellen over de officiële opening.

Uitslag trekking Lotto Aruba winnende nummers
35
8
21
11
Joker 19
Eerste prijs:
20.000; geen winnaar
Tweede prijs:
3048.70; één winnaar
Derde prijs:
2287.75; 41 winnaars, waarvan 21 Lotto Loco, ieder 55,80
Volgende trekking:
zondag 6 augustus
Lotto speciaal
met 150.000 als eerste prijs

Mensenrechten delegatie VN in Haiti

PORT AU PRINCE - Een delegatie van de Mensenrechten-commissie van de Verenigde Naties is voor een onderzoek in Haiti aangekomen. Gedurende vijf dagen zou men de mogelijkheden bespreken van de verbetering van de mensenrechtensituatie.

De VN-missie bestaat uit twee leden: de Franse jurist Philippe Textier en de internationale activist Jose Gomez del Prado. Zo meldde Radio Metropole. De VN-mensen werden ontvangen door verschillende militaire en burgerlijke autoriteiten. Van het bezoek wordt een rapport opgesteld dat wordt aangeboden aan de eerstvolgende zitting van de Mensenrechten-commissie. Het bezoek vloeit voort uit een in maart gedaan verzoek.

Lidmaatschap mogelijk

Staten present bij Parlatino in Bolivia

ORANJESTAD — Een delegatie van de Arubaanse Staten verbleef onlangs in Cochabamba, Bolivia, voor een Parlatino-vergadering en voor het regelen van de ondertekening van het instituutverdrag van Parlatino.

De ondertekening had in augustus vorig jaar al plaats moeten vinden. Bepaalde Parlatino-broeders waren toen tegen ondertekening door de koninkrijksambassadeur in Argentinië namens Aruba en de Nederlandse Antillen. Men verkeerde onder de indruk dat zowel op Aruba als in de Nederlandse Antillen geen vrije verkiezingen plaatsvinden en deze twee landen geen eigen regering hebben.

De delegaties van de Antillen en Aruba verschenen dan ook goed gedocumenteerd in Cochabamba, onder andere met kopieën van het Statuut en de Staatsregeling om hun Parlatino-broeders er op te wijzen, dat hoewel Nederland het moederland is, de Antillen en Aruba zelf hun territorium besturen.

Deze uiteenzetting had zijn uitwerking en de landen die eerst tegen waren, beloofden hun medewerking voor een zo spoedig mogelijke ondertekening van het verdrag door de Antillen en Aruba.

Statenvoorzitter Felix Flanegien verklaarde dat premier Oduber over ongeveer twee maanden naar Lima, Perú, zal moeten reizen om het Parlatino-verdrag te ondertekenen. Mochten de Antillen en Aruba per augustus 1990 het verdrag nog niet hebben getekend, dan zullen zij niet meer als lid van Parlatino worden beschouwd, aldus de Statenvoorzitter.

Vergadering van BMA-werknemers

ORANJESTAD — De vakbond FTA heeft een vergadering uitgeschreven voor alle ex-werknemers van de Bouwmaatschappij Aruba (BMA) in verband met de sluiting van dit bedrijf en de uitbetalingen die hadden moeten plaatsvinden. Op de vergadering zal specifiek de betaling van cessantia (via de SVB) worden behandeld. De vergadering is dinsdag 1 augustus om vier uur in het FTA-gebouw in San Nicolas.

Kerkdienst in marinekazerne

SAVANETA — Zondag 30 juli wordt in de kapel van de Marinierskazerne Savaneta weer een kerkdienst gehouden. De dienst begint om half tien en staat onder leiding van vlootpredikant ds J.G. Majoor. Tijdens de dienst is er oppas in het Marine Watersportcentrum in de kazerne. Daar is ook gelegenheid om na de dienst gezamenlijk koffie te drinken.

AMSTERDAM - De slotkoers van de dollar in Amsterdam voor vrijdag en de week was 2,1270 gulden, tegen 2,1135 gld donderdag. De enige reden voor de hogere koers zou de hogere inflatie kunnen zijn. De Dow Jones index kende een minimale verlaging van 0,18 punt. Over de hele week is hij 28 punten gestegen.

DE PALM

Hotel Stelaris als kloppend hart van Ava en Gabriel

'Negentien minuten over het schema'

DE ROOY

DAT EEN DROOM niet altijd gemakkelijk werkelijkheid wordt, hebben de vele figuranten gemerkt die zich bereid hadden verklaard op een vroege zondag mee te werken aan de film 'Ava en Gabriel' van Norman de Palm en Felix de Rooy. Zouden ze ook gekomen zijn als ze geweten hadden dat ze zo lang moesten staan, alles zo vaak wordt overgedaan, dat er op een hele dag maar zo'n heel klein stukje film gedraaid wordt?

Of vonden ze het aan het eind van de dag toch leuk om meegemaakt te hebben wat over enkele maanden duizenden in de bioscoop zullen zien?

Om half zes in de ochtend zijn ze gekomen, fris en vol verwachting. Waar de film over gaat, weten de meesten niet precies. 'Ava en Gabriel' weten ze, ze kennen allemaal de namen van Norman en Felix en de namen van een aantal spelers hebben ze ook wel eens gehoord. Van die spelers wonen er een aantal in het verre Holland, maar ze zijn toch van Curaçao.

Nashaira Desbarida, die Ava speelt, is uit Nederland gekomen maar ze is één van ons. En Helen Kamperveen ook.

Toch wel een beetje zenuwachtig lopen ze naar het kantoor van Cosmic Illusion in Hotel Stellaris. Ze krijgen pakken uit lang voorbije tijden, maar het is toch wel leuk één dag die gekke kleren aan te trekken, en ze worden geschminckt. Nog wel door een makamba, hoe heet die mevrouw? Met een verlegen lach stellen zij zich voor en die mevrouw zegt dat zij Saskia Ellemeet heet. John Leerdam komt binnen en deelt mee dat ze nog rustig kunnen blijven zitten, want dat ze nog even moeten wachten.

WACHTEN

Het woord 'wachten' horen ze voor het eerst, maar het dringt niet tot hen door. Er is zoveel te zien, het is allemaal nog veel vreemder en spannender dan ze verwacht hadden. Nu komen de ouders binnen die hun kind brengen dat voor communicantje speelt, en moet je daar kijken, daar loopt 'Hoe heet hij/zij ook al weer,' verkleed al frater/non. Er wordt ontzettend [illegible] aar gelachen, er komt koffie en het is verschrikkelijk gezellig.

Wie is die nette meneer in dat blauwe pak en die keurige grijze hoed? Niet te geloven, het is Norman de Palm, speelt die ook mee? Norman komt er gezellig bij zitten en vraagt hoe het met hen gaat. Het kan nog wel even duren, zegt hij, er schijnt iets te zijn met wolken. 'We hadden er niet op gerekend, zulke dingen kunnen gebeuren', zegt Norman en hij lacht er heel vriendelijk bij, en ze knikken en zeggen dat ze een beetje wachten helemaal niet zo erg vinden. 'Wij vermaken ons best', roepen ze Norman blij na, want die heeft veel te doen vandaag.

BELANGRIJK

'Dit is een verschrikkelijke belangrijke dag', heeft hij gezegd, en dat vinden zij toch wel leuk om te horen. Tenslotte kan het niet zo belangrijk zijn als zij ook niet belangrijk zijn, ja toch? Iets van hun zenuwen verdwijnt, sommigen nemen een sigaretje, anderen vragen om nòg een kopje koffie.

Kijk es aan, daar stapt Felix de Rooy binnen. 'Bon día', zegt hij, en hij begint te vertellen waar de film over gaat. Dat is toch echt aardig van hem, zijn ze dan echt zo belangrijk, dat de regisseur zomaar de film komt zitten te vertellen? Het is allemaal nog veel opwinderder dan ze gedacht hebben. Felix wenst ze veel succes en ze zitten weer alleen. Wat zien die communicantjes er netjes uit, als ze zich nou maar netjes gedragen.

Wel een mooi verhaal, wat Felix vertelde, en dat ze misschien over een tijdje op Curaçao en in Holland te zien zijn! Niet vergeten de familie in Holland te schrijven... Komen jullie met me mee?' roept John Leerdam, en dan wordt het toch wel even griezelig.

Ze moeten naar de Breedestraat, John zegt hoe ze moeten staan en dat ze vooral niet in de camera moeten kijken. Dat zullen ze die dag nog vele malen horen!

ZENUWEN

Er komen nu steeds meer mensen die niks met de film te maken hebben, die komen alleen maar even nieuwsgierig kijken. 'Speel jij ook mee?' roept iemand, en de aangesprokene roept trots terug dat hij een rol heeft. Daar moeten ze verschrikkelijk om lachen en dat helpt tegen de zenuwen. Als de camera recht op je komt, ben je in beeld, dan kom je vast en zeker straks in de bioscoop! Maar waarom moet zij nu op de eerste rij staan en word ik naar achteren geduwd? Meneer Leerdam heeft mij hier neergezet, waarom komt Felix de Rooy mij terugduwen? Nou ja, als ik een beetje schuif naar links kom ik ook wel in beeld.

Hè, hè, er gebeurt wat.

Iemand duwt een motor de straat binnen en een ander roept dat de acteurs kunnen komen. Ja, die mogen als laatste, die hoeven niet uren te staan. Hoe laat is het eigenlijk? Voor het eerst wordt er die dag op een horloge gekeken... Daar zijn de acteurs, de één een makamba, de ander een Surinamer. Die speelt natuurlijk Gabriel, die schilder die... en het verhaal wordt nog eens gefluisterd. En iemand weet te vertellen dat die Hollander Theu Boermans heet die pastoor Fidelius speelt.

DE VRIES

Omdat Felix de Rooy en Norman de Palm zo zeker zijn staan zij open voor ideeën

Nou, eerlijk is eerlijk, hij zou zo pastoor kunnen zijn. En hoe heet die Surinaamse acteur? O, is het geen echte acteur, hij is schilder van beroep en hij heet Cliff Sam-Ajong. Ze moeten samen de motor door de straat duwen, dat kan dus niet zo moeilijk zijn. Het blijkt wel moeilijk... en hier en daar beginnen mensen zich af te vragen waar ze aan begonnen zijn. Maar dat laten ze niet merken.

GEDULDIG

Tot zes uur 's avonds laten ze niets merken. De volwassenen niet en de kinderen niet. Geen verveling, geen vermoeidheid, geen boosheid.. Ze blijven geduldig en beleefd. Ze blijven staan waar ze zijn neergezet en doen precies wat John Leerdam hun vertelt dat ze moeten doen. Wanneer de Hollandse acteurs komen, vragen ze aan elkaar wie weet hoe ze heten.

'Die blonde daar, met dat zwarte hoedje, dat is Geert de Jong, die heb ik in de film 'Schatjes' gezien', fluistert de één, waarop de ander zegt: 'En die knappe man daar in dat witte uniform is Frederik de Groot, die ken ik van de televisie, en die strenge meneer daar, die speelt de gouverneur, dat is Edmond Classen'.

De namen worden gefluisterd en er wordt geknikt en nog eens nauwkeurig gekeken. Die Hollandse acteurs hebben het aardig warm zo te zien, gelijk hebben ze, ga maar rustig zitten. Filmen is wachten, dat hebben zij nu ook wel begrepen. Maar ze laten niets merken.

VOORBEELDIG

Nog nooit in mijn leven heb ik figuranten zich zo voorbeeldig zien gedragen. De kinderen zijn tegen het eind van de middag doodmoe, maar één woord is voldoende om hen tot de orde te roepen. Naast de ingang van de Santa Annakerk staat de heer Toppenberg, geleund op zijn stok. Hij speelt de begrafenisondernemer. Ik kijk langdurig naar hem, zijn grijze baard verraadt dat hij geen twintig meer is. Toch staat hij daar uren rustig en kalm naast die deur.

Aan de andere kant van de deur staat Truus Dijk. Zij speelt de rol van moeder overste. Vrijdag heb ik in mijn rol van bisschop uren tegenover haar gezeten en bewondering gekregen voor haar flinkheid. Haar hoofd nauw omsloten door die witte kap, die zwarte pij, en dat in deze hitte!

'ACTION'

Uit de kerk komen voor de tiende keer de misdienaars en de communicanten.

De verlossende zin: 'It is a print!'

Omdat Jerome Beeldsnijder per ongeluk toch heel even in de camera gekeken heeft, moet het weer over. Vlak voor ze kunnen beginnen, roept Pieter Walter Boer: 'Er is iemand aan het zagen'. Een eind verderop wordt gevraagd of er iemand van de kleding is. Van verschillende kanten komen Cynthia Roosberg en Ellen van der Wiel aangesneld. Dan wordt er weer 'action' geroepen en komt de processie de kerk uit. Op een afgesproken plaats staat Nashaira stil om iets tegen Ana Muskus te zeggen die de rol van Farita speelt.

"This is where she says hello?' wil assistent-cameraman Stan Keitt weten. 'Akinan ta kaminda e ta bisa hallo?' wordt vertaald, gevolgd door 'Is dit de plaats waar ze hallo zegt?'

Drie talen kruipen als slangen de hele dag door elkaar heen. Ik blijf me verbazen over die kinderen, en vraag me af hoe Hollandse kinderen zich zouden gedragen. Iemand naast me zegt: 'Er is tegen ze gezegd: doe het goed dan gaan we naar huis'. Nu zeggen de kinderen: 'We doen het goed en we mogen nog niet naar huis!' En hun ogen lijken nog groter te worden.

AVA

Maar ze laten niets merken.

STOP

Toen ik vanmorgen aankwam, werd de processie gefilmd, wandelend door de Breedestraat. Het was dat er iemand 'stop' riep, anders waren die kinderen gehoorzaam, met gevouwen handjes, tot aan Westpunt gelopen! Nu, uren later, staan ze vermoeid maar nog even gehoorzaam op hun dunne beentjes.

'Niet in de camera kijken!' roept Felix, want de kleine Norvienne en Jasper konden het toch even niet laten. 'Okay, nog één keer in eerste positie graag'... maar daar stikt geen mens meer in. En stiekem wordt weer ergens op een horloge gekeken. Eén ding is zeker: om zeven uur is het donker.

Ondanks alle spanning om haar heen blijft hoofdrolspeelster Nashaira Desbarida professioneel kalm. Ze gaat op een stoel zitten en ontspant zich. Weet ze dat waar ze verschijnt de mensen fluisteren: 'Wat is ze mooi!'

Ik vraag haar voorzichtig of ze, als de film voor haar een succes zou worden, wil blijven filmen. 'Dit is eens maar nooit weer', vertelt ze, en ik ben geneigd haar te geloven.

Nashaira woont in Den Bosch, haar zusje stimuleerde haar te schrijven op de advertentie waarin Antilliaanse meisjes worden gevraagd te komen auditeren in Amsterdam. Ze kwam en kreeg de rol, ze vertelt het bijna onverschillig. Ze heeft niets van allures, van steractrice willen zijn, ze vraagt geen extra aandacht, geduldig zit ze op haar stoel en wacht. Ongeloofelijk dat Cosmic Illusions dit meisje gevonden heeft. 'No waak camera, dushi', hoe vaak heb ik het gehoord vandaag?

Felix de Rooy heeft jaren en jaren met deze film in zijn hoofd rondgelopen.

Samen met Norman de Palm heeft hij die droom op papier gezet. Ondanks onvoorstelbare moeilijkheden is het hen gelukt dat de droom dagelijks tot werkelijkheid groeit. Norman geeft openlijk toe dat zij tijdens de zorgvuldige audities met de Hollandse acteurs, dankbaar gebruik hebben gemaakt van teksten die de acteurs en actrices verzonnen.

Omdat zij zo zeker zijn, staan zij voor ideeën van anderen open. Ze bereiken hiermee dat iedereen het gevoel heeft samen te werken aan de film die voor Curaçao en deze twee kunstenaars zeer belangrijk is. Omdat het een film met een inhoud en een visie is. Eindelijk, eindelijk, niemand durft het te geloven maar eindelijk komt de verlossende zin: 'It's a print', en dat betekent dat deze dag voorbij is. Er gaat applaus op en door een straatje in Otrobanda lopen verklede mensen vermoeid naar zichzelf te zoeken.

'Niet te geloven, we zijn maar negentien minuten over het schema', roept Felix trots uit. Het is inderdaad niet te geloven. Die avond in het Lions Dive Hotel waar de Hollandse acteurs en actrices logeren, wordt maar over één ding gepraat: hoe onwaarschijnlijk goed die kinderen zich gedroegen.....

DOLF DE VRIES

DOLF DE VRIES speelt in de Antilliaanse film Ava en Gabriel de rol van bisschop. Hij is geen onbekende in de Nederlandse Antillen en op Aruba. Jaren geleden was hij hier werkzaam als toneelregisseur, terwijl hij ook heeft opgetreden in toneelstukken en in onemanshows.

De Vries heeft wekelijks een column in de Haagsche Courant, waarin hij zijn avonturen als acteur beschrijft.

Hij bood de Amigoe bijgaand verhaal aan: een impressie van de eerste 'grote' dag van de film Ava en Gabriel, die in 1990 in premiere gaat.

Oscar Harris op Seaquarium

WILLEMSTAD — Zondag 30 juli zal op het strand van het Seaquarium het uitgestelde optreden van de Nederlandse artiest Oscar Harris plaatsvinden. Het optreden van de popartiest valt in het kader van de vakantie-activiteiten die gedurende deze vakantie op het Seaquarium worden gehouden.

Zondag zal vanaf 12.00 uur 's middags het een en ander te doen zijn op de beach. Het begint met een optreden van de Curaçaose popgroep Ragazzy. Rond 13.00 uur geeft de bekende Body-Buil der Bob Esprit een voorstelling met enkele van zijn leerlingen. Om 15.00 uur treedt Oscar Harris op met nummers van zijn recent verschenen LP/CD: 'Love for the world' waarop ondermeer de potentiële hitsingle 'The wind beneath my wings' staat. Oscar Harris zal tijdens zijn laatste nummers begeleid worden door Ragazzy, die het programma verder zal sluiten.

Voor zondag is de toegangsprijs voor niet-leden f5,- en leden kunnen gratis het concert van Oscar Harris, Ragazzy en het optreden van Bob Esprit bijwonen.

Hermanos Rosario in concert

WILLEMSTAD — In een volle concertzaal van het ITC vond vrijdagavond het eerste optreden plaats van de Dominikaanse formatie Hermanos Rosario. Deze populaire merengue groep geformeerd rond de twee broers en zuster Rosario zorgde samen met de lokale band Explosivos voor een goede show. Hermanos Rosario werd door impressario Mocky Job naar Curaçao gehaald omdat de groep op de lokale hitlijsten met verschillende nummers scoorde.

De groep zal gedurende dit weekeinde nog twee voorstellingen verzorgen. Zondag treedt de formatie op in het Holiday Beach Hotel, alwaar de artiesten ook verblijven.

Modeshow

WILLEMSTAD — Zondag 30 juli zal er in het Curacao Plaza Hotel & Casino een fashion show worden gepresenteerd. Deze modeshow vindt plaats in de Penthouse van het hotel en gaat gepaard met een brunch. De Brunch begint om 11.30 u en er wordt tot 15.00 uur geserveerd. De Fashion Show, die in samenwerking met het modehuis Boutique Appolonia II wordt georganiseerd, begint om 13.00 uur.

Tijdens de modeshow zullen voornamelijk ontwerepn van de merken Esprite Sports, Darling Rio Bathing Suits en de Happy Heideman Collection getoond worden. Miss Curaçao 1989, Anna Maria Mosteiro zal als mannequin fungeren tijdens de fashion show.

Kerkdienst voor bursalen

WILLEMSTAD —Op zondag 30 juli vindt er in de kerk van Groot Kwartier een kerkdienst plaats in verband met het vertrek van een groot aantal bursalen naar het buitenland. De dienst begint om zes uur 's avonds. Ouders en aanstaande studenten zijn welkom. Organisatie van de dienst is in handen van een ouder.

SPORT Agenda

SENTRO DEPORTIVO KORSOU (zwembad)
geopend van 09.00-12.00/14.00-17.00 uur; dinsdag- en donderdagmorgen gesloten.

BOWLEN
(Damacor Bowling Club, Chuchubiweg)
openingstijden: maandag t/m donderdag van 17.00- 02.00 uur; vrijdag en zaterdag van 16.00 uur tot na 02.00 uur; zondag vanaf 13.00 uur.

SCHAAKVERENIGING CURAÇAO
(Rust & Burgh)
iedere maandagavond om 20.00 uur gelegenheid tot schaken.

SCHAAKVERENIGING JANWE
(Sentro di Bario Janwé)
elke zaterdag van 09.00-13.00 uur uur schaakles en -training voor de jeugd vanaf 7 tot 23 jaar.

VOETBAL
(Federashon Futbòl Kòrsou)
eerste divisie
17.30 uur Indekor vs Canisius Boys;
19.30 uur Deportivo Santa Rosa vs Hubentut Kòrsou - Stadion Antoine Amaduro.

VOLLEYBAL
(Dr Capriles Kliniek)
19.30 uur start toernooi - kliniek.

BASEBALL
(Senior League)
Latijnsamerikaans kampioenschap
14.00 uur Curaçao vs Venezuela - Little League Ballpark te Suffisant.

.....

ZONDAG
VOETBAL
(Federashon Futbòl Kòrsou)
16.00 uur (eerste divisie) Eleven Brothers vs Vesta;
18.00 uur (eredivisie) Scherpenheuvel vs Centro Dominguito - Sentro Deportivo Kòrsou.

.....

Major League

NEW YORK — De uitslagen van de vrijdag gespeelde wedstrijden in de hoogste klasse van de Amerikaanse baseballcompetitie zijn:

American League:
(1e) Cleveland Indians - Boston Red Sox 3-2, (2e) Cleveland Indians - Boston Red Sox 2-1, (1e) Detroit Tigers - Minnesota Twins 6-4, (2e) Minnesota Twins - Detroit Tigers 7-3, Toronto Blue Jays - New York Yankees 6-2, Baltimore Orioles - Kansas City Royals 4-3, Milwaukee Brewers - Texas Rangers 15-3, California Angels - Chicago White sox 6-5, Oakland Athletics - Seattle Mariners 8-7.

National League:
Chicago Cubs - New York Mets 6-5, (1e) Pittsburgh Pirates - Philadelphia Phillies 10-5, (2e) Philadelphia Phillies - Pittsburgh Pirates 6-1, Saint Louis Cardinals - Montreal Expos 2-0, Cincinnati Reds - Atlanta Braves 4-2, San Francisco Giants - Houston Astros 3-2, San Diego Padres - Los Angeles Dodgers 2-1.

AANKOPEN DIT SEIZOEN SPREKEN NIET TOT VERBEELDING

Vaste supporters van Feijenoord wachten nog af

Feijenoord wil in drie jaar financieel naar de top

ROTTERDAM - Na jaren van amateuristisch gerommel in de marge lijkt Feijenoord eindelijk op bestuurlijk niveau de zaken professioneel aan te pakken. Onder leiding van het driemanschap Kraay, De Swart en Van der Gijp gaat de Rotterdamse club op de commerciële toer, een weg die Ajax, PSV en zelfs het immer bescheiden Sparta al enige tijd met succes bewandelen.

Carlo de Swart, de nieuwe voorzitter van de stichting Feijenoord, ontvouwde vrijdagmiddag in De Kuip aan het begin van het seizoen een ambitieusplan, onder het motto 'wie de poen heeft, heeft de macht'. Het is de bedoeling, dat in eerste instantie de aansluiting met de nationale top wordt hersteld en op langere termijn met de Europese elite.

'Je kunt er vergif op innemen, dat er vroeg of laat een Europese competitie komt', aldus De Swart, in het dagelijks leven directeur bij een in Rotterdam geworteld verzekeringsconcern.

'Feijenoord mag onder geen voorwaarde buiten die competitie vallen. In 1992, als het Verenigd Europa van kracht wordt, moet Feijenoord terug zijn aan de internationale top. We hebben dus nog drie jaar om onze plannen te verwezenlijken.'

Het komend seizoen werkt Feijenoord met een gecombineerde begroting (Stichting en Stadion) van 8,6 miljoen gulden. 'Dat bedrag is veel te laag', meent De Swart. 'Ajax zit op 12 miljoen en PSV zelfs op 18 miljoen. Er is dit jaar dan ook sprake van een overgangs-begroting. In de toekomst streven we naar een budget tussen de vijftien en twintig miljoen gulden.'

Het komend seizoen verwacht Feijenoord 2,8 miljoen aan recettes (waarvan slechts 60.000 uit het Europa Cup-toernooi) te ontvangen. Daarbij is uitgegaan van een gemiddeld aantal toeschouwers van 13.000, duizend minder dan het begrote aantal in het vorige seizoen.

SPONSORGELDEN

Verder rekent algemeen directeur Kraay op 4,6 miljoen aan sponsorgelden (waarvan alleen al van de nieuwe hoofden shirtsponsor 1,5 miljoen), 1 miljoen uit de organisatie van evenementen in het stadion en twee ton aan overige inkomsten. Aan de uitgavenkant vormen de salarissen voor het stadionpersoneel (2,3 miljoen) en de spelers (3,3 miljoen) de grootste posten.

De Swart ziet een drietal mogelijkheden om de huidige begroting in de komende drie jaren 'van de waarheid' te verdubbelen. 'Het aantal subsponsors, die elk drie ton per jaar inbrengen, moeten tot tien worden vergroot, het stadion en de omliggende ruimte dienen een multifuncitoneel karakter te krijgen en er moet meer risicodragend kapitaal in Feijenoord worden geïnvesteerd.

Ik sluit niet uit, dat we met het produkt Feijenoord ooit nog eens naar de beurs in Amsterdam stappen.' In dat verband kon Kraay het niet nalaten op te merken, dat een aandeel van het stadion in het laatste jaar bij 1500 gestegen is van 2500 naar 4000 gulden.

De Swart, een Feijenoorder in hart en nieren, benadrukte, dat de prestaties op het veld van doorslaggevende betekenis zijn voor het slagen van het driejarenplan. 'Het is de theorie van de kip en het ei. Een wisselwerking tussen de beleidsmatige en de sportieve aanpak levert de beste resultaten op. hoe beter de prestaties, des te meer toeschouwers er komen kijken.'

GEZOND SEIZOEN

Kraay: 'We hebben het vorige seizioen, waarin Feijenoord in organisatorisch opzicht in een stroomvesnelling is geraakt, een verlies van 1,4 miljoen gulden geleden. Dat is helemaal afgedekt, we beginnen gezond aan een nieuw seizoen.

Er is zelfs nog enige financiële ruimte om een speler aan te trekken, maar Feijenoord is pas kerngezond, als de recettes buiten de begroting gelaten kunnen worden. Dat geld zou dan geheel aan aankopen en de opleiding besteed kunnen worden.'

De oprichting van de Feijenoord Investerings Maatschappij (FIM), op 1 juni van dit jaar, heeft de finaciële positie van de stadionclub aanzienlijk verbeterd. Tot dusverre zijn een dertigtal paketten aan de man gebracht, goed voor een extra-inkomstenpost van 7,5 miljoen gulden. Met dat geld zijn de grootste schulden afbetaald en werd de bouw, boven het ereterras, van 400 business-seats in de Kuip mogelijk gemaakt.

In het 'Aquarium' zoals de sponsorruimte in de Rotterdamse volksmond nu al wordt genoemd, kost een stoel 7500 per jaar. 'De nieuwe VIP-ruimte krijgt de naam van een legendarische Feijenoorder', aldus Kraay, die wat dat betreft nog geen keus uit het aanbod heeft gemaakt.

DRIE STOELEN

Houders van een FIM-pakket, ter waarde van 250.000 gulden, krijgen voor vijf jaar de beschikking over drie stoelen. Dat bedrag is onderverdeeld in 25.000 aandelen en 225.000 gulden achtergestelde lening. De pakkethouders zijn de economische eigenaren van alle contractspelers bij Feijenoord.

Juridisch eigenaar, naar de richtlijnen van de KNVB, blijft de Stichting Feijenoord, die in het vervolg de spelers van de FIM huurt en bij gunstige verkopen een winstpercentage aan de aandeelhouders uitbetaalt. Wim Buitendijk, ondermeer bekend van de organisatie van het jaarlijks tennistoernooi in de 'Ahoy', gaat de verkoop van de paketten coördineren.

Zo levendig de handel in paketten en business-seats is, zo stroef komt de verkoop van seizoenkaarten op gang. De echte supporters van Feijenoord hebben het min of meer mislukte seizoen onder Rob Jacobs nog vers in het geheugen en zijn niet onder de indruk geraakt van de aankopen, die door Kraay zijn gedaan.

Spelers als John de Wolf, Steve Wasiman en Jan Mulder mogen dan over een Rotterdamse achtergrond beschikken, tot de verbeelding spreken ze geenszins. Per saldo investeerde koopman Kraay overigens slechts vijf ton in de spelersgroep.

SEIZOENKAARTEN

Tot dusver werden er ruim duizend seizoenkaarten verkocht, tegen vijfduizend het vorig seizoen. Of dat aantal nog zal worden gehaald, hangt in grote mate af van de prestaties van Feijenoord op het eigen Rotterdam-toernooi (4 en 6 augustus), waaraan Anderlecht, Benfica en Fluminense deelnemen.

Na een goed serie tegen een vijftal amateurclubs (met 57 gescoorde doelpunten) sloeg Feijenoord deze week tegen SVV (een magere 2-1 zege) en met name tegen Eindhoven (een blamerende 2-3 nederlaag) zorgwekkend aan het kwakkelen. De nieuwe trainer Pim Verbeek wanhoopt nog niet, maar had zijn entree bij Feijenoord anders voorgesteld.

'Soms schieten de tranen in mijn ogen als ik zie wat er in taktisch opzicht allemaal misgaat', zucht de 33-jarige in de eredivisie debuterende oefenmeester. 'Ik mis een leidersfiguur in de groep. Zo'n type als Wouters of Lerby, die in het veld corrigerend optreedt.

Feijenoord is nog geen team, de spelers zijn niet bereid voor elkaar te werken. We spelen veel te lief. In de komende weken zal ik een aantal pittige gesprekken met de groep voeren. Als het moet, zal ik als een soort boeman te werk gaan. In het belang van Feijenoord.'

■ *BOSTON — Dit is Johnny Bench, die met balonnen en das afscheid neemt van het prof-baseball in Amerika. Bench kwam jaren uit voor de club uit Boston, Red Sox. Hij werd net als voorheen Carl Yastrzemski, vergeleken met de legendarische Babe Ruth. Bench speelde zijn laatste wedstrijd voor Boston Red Sox tegen Cincinatti (1983) en is nu door zijn oude club voorgedragen om in de Hall of Fame opgenomen te worden.*

Snelste race

■ *SAINT MARY — De race over de Atlantische Oceaan is afgelopen donderdag gewonnen door de 'Eagle'. Deze 'superboot' won de race die in New York startte en eindigde in Saint Mary (Islands of Scully) met een tijd van 62 uur, 7 minuten en 47 seconden. Dat betekende een verbetering van het oude record met niet minder dan 18 uur.*
De trotse kapitein van de Eagle, Tom Gentry nam namens zijn vijfkoppige bemanning de bijbehorende Virgin Atlantic Challenge trofee in ontvangst (zie foto).
(AFP satellietfoto)

Rinus Michels ook in bestuur Betaald Voetbal

Nieuw sectie-bestuur heeft zes leden met betaald-voetbalervaring

ZEIST - Maarten van Rooyen wordt de nieuwe voorzitter van de sectie Betaald Voetbal. Gerrit Brokx heeft zijn formatiepoging voor een nieuw sectie-bestuur, na drie maanden, voltooid. Vijf van de andere zes bestuursleden zijn ook gevonden, namelijk Ad Smits, Eric Villé, Rinus Michels, Jaap Bontenbal en Jan Masman. Het bestuur zal nog met een zevende lid gecompleteerd worden. Over de funtieverdeling binnen het nieuwe 'voetbal-kabinet' zal nog overleg worden gevoerd.

Het nieuwe sectie-bestuur zal werken volgens het opgestelde beleidsplan. Belangrijk daarin is de versterking van het professionele apparaat in Zeist. Formateur Brokx meent dat dit geen probleem zal opleveren. 'Het lijkt mij dat de huidige functionarissen met nieuwe deskundige impulsen van buitenaf eerder gesterkt zullen worden dan gefrusteerd.'

De kostenfactor zal, volgens Brokx, ook minder een rol spelen, omdat in het overleg met de NOS over het nieuwe miljoenen-contract gebleken is dat beter werk ook meer geld oplevert voor het voetbal in zijn totaliteit.

Brokx vertelde dat het uitganspunt van zijn formatiecommissie was mensen te vinden met ervaring in het voetbal en met andere deskundigen, die op dit moment in het voetbal onmisbaar zijn.

'Het is niet de bedoeling dat de bestuurders onbeperkt tijd in hun werk voor de KNVB steken. Dat is niet mogelijk in deze tijd. Daarom moet het Zeister apparaat versterkt worden, opdat er een scheiding komt tussen bestuursvoorbereiding en - uitvoering.

We zijn geslaagd mensen te vinden die een rol gespeeld hebben in het betaald voetbal. De centrale spelersraad is het eens met hun kandidatuur. Over Rinus Michels behoef ik niet uit te wijden. Van Rooijen heeft een functie vervuld in het BBI en is nog voorzitter van de licentiecommissie. Hij was staatssecretaris van Financiën in het kabinet Den Uyl en directeur bij de Shell.

De econoom Ad Smits heeft een bestuursfunctie vervuld bij Fortuna Sittard. Jaap Bontebal is jaren voorzitter geweest van Excelsior, Eric Vilé van FC Utrecht en van de sectie betaald voetbal. Jan Masman is oud-voorzitter van FC Twente en van de Stichting Arbeidszaken en maakt deel uit van het bestuur van de stichting nationale Sport-Totalisator.

Aanvankelijk zijn er wat moeilijkheden geweest mensen te vinden die zowel kwaliteit als tijd bezaten. Dat probleem is nu, op een kandidaat na, uit de wereld.'

Jan Huijbregts, secretaris van het betaald voetbal, meldde nu dat nog slechts de officiële procedure van de kandidaats-stelling moet worden gevolgd voor het bestuur over ongeveer een maand in functie zal kunnen treden. 'Zij moeten kandidaat gesteld worden en er moeten schriftelijke verklaringen van hen binnenkomen, waarin zij verklaren bereid te zijn een bestuursfunctie te aanvaarden.'

Om risico toeschouwers te verkleinen

Fifa stelt na 1992 stadions met zitplaatsen verplicht

ZUERICH - De Internationale voetbalfederatie (Fifa) heeft bepaald dat na het wereldkampioenschaps toernooi in 1990 in Italië bij wedstrijden om de wereldtitel nog slechts zitplaatsen in de stadions mogen worden gebruikt.

Met ingang van 1992 dus zijn staanplaatsen taboe in de stadions waar duels voor zowel de eindronde als de kwalificatieronde worden gespeeld.

Het betekent in feite dat de maatregel in het najaar van 1992 van kracht wordt. Het besluit is genomen in de strijd tegen de risico's voor de toeschouwers op de tribunes en geldt voor alle bij de Fifa aangesloten bonden. De Europese voetbalunie (Uefa) heeft zich als eerste van de regionale bonden achter de beslissing van de Fifa gesteld.

Secretaris- generaal Sepp Blatter van de Fifa maakte verder bekend dat met ingang van 1993 eenzelfde maatregel geldt voor alle clubof landenwedstrijden, die door de nationale bonden als risicodragend worden aangeduid.

'Indien gespeeld zou worden in een stadion waar nog een deel van de accomodatie uit staanplaatsen bestaat, dan kunnen voor die tribunes geen plaatsen worden verkocht. Iedere toeschouwer heeft recht op een eigen, genummerde, zitplaats, die bovendien niet mag bestaan uit een deel van een bank.'

GEEN BIJDRAGE

De Fifa zal geen financiële bijdrage leveren voor de aanpassing van de stadions. 'Wanneer wij zien', legt Blatter uit, 'wat clubs investeren in spelers dan moet het ook mogelijk zijn iets te doen voor de veiligheid van de toeschouwers.' De armere landen moeten volgens de secretaris maar een beroep doen op hun regering om de stadions zodanig te moderniseren dat er alleen nog zitplaatsen overblijven.

Het dagelijks bestuur van de Fifa heeft in Zürich tevens besloten dat iedere nationale bond een veiligheids- fubnctionaris dient aan te stellen. Tevens wordt het afsluiten van verzekeringen voor bijvoorbeeld wettelijke aansprakelijkheid verplicht gesteld. Organisaties die zich niet aan de nieuwe richtlijnen houden, zullen door de Fifa worden gestraft.

'Wij zijn al bezig sinds maart 1988', vertelde Blatter, ' met het vaststellen van de regels die de risico's van het bezoek aan voetbalstadions moeten beperken. De ramp van Sheffield, bijna honderd personen kwamen om het leven bij de bekerwedstrijd tussen Nottingham Forest en Liverpool, heeft ons werk op dit punt versneld.'

Liga Stimulans

WILLEMSTAD — Het bestuur van Liga Stimulans nodigt alle verenigingen die in de competities Liga Hubenil of Liga Stimulans zullen deelnemen uit om aanstaande maandag 31 juli op de vergadering aanwezig te zijn. De bijeenkomst is gepland voor 20.00 uur in Buurtcentrum Brievengat.

Little League-ers winnen in Mexico

MONTERREY — De Curaçaose Little League selectie is de 23-e kampioenschappen om de Midden Amerikaanse en Caribische titel, die momenteel in Mexico, Monterrey worden afgewerkt, goed begonnen. De ploeg behaalde een 14-1 overwinning op Sto Domingo.

Voor Curaçao produceerden Angelo Celestina en Ivanon Coffie beiden een homerun. Deze goede start zal de Curaçaose jeugdspelers zeker inspireren als zij vanmiddag tegen Mexico aantreden. De wedstrijd is om 16.00 uur (Curaçaose tijd) gepland.

Het toernooi in Mexico betreft de kleinste jeugdspelers. Op Curaçao wordt het toernooi voor de oudste (senior) jeugdspelers afgewerkt.

Gratis voor fans

Feijenoord steunt KNVB-clubkaart

ROTTERDAM - Feijenoord geeft de omstreden KNVB-clubkaart het voordeel van de twijfel.

Directeur Hans Kraay van Feijenoord kondigde vrijdag aan, dat de Rotterdamse club zal meewerken aan de uitvoering van het project en bovendien de aanschafkosten voor zijn rekening zal nemen.

De Feijenoord-supporters, die hun club ook in de uitwedstrijden aan het werk willen zien, krijgen de omstreden voetbalpas gratis ter beschikking. 'Zonder clubkaart krijgen onze supporters langs de legale weg geen toegangskaart', verzekerde Kraay.

WILLEMSTAD — Zondag 30 juli organiseert Scherpenheuvel Veteranen een knockout - voetbal toernooi op het veld van Scherpenheuvel. Het programma voor de eerste ronde ziet er als volgt uit: 10.00 u Scherpenheuvel - Amareira; 11.45 u Asiento - Abrahamsz; 13.30 u De Koning - Sithoc; 15.15 u Terra Korra - Nos Dak; 17.00 u Quick '60 - SUBT-veteranen.

SENIOR LEAGUE KAMPIOENSCHAPPEN

Vanmiddag finale tegen Venezuela

Curaçao in emotioneel duel van Puerto Rico: 4-3

WILLEMSTAD — In een enerverende partij behaalde de Curaçaose Senior League selectie gisteravond een 4-3 overwinning op Puerto Rico. Door dit resultaat staat de lokale selectie vanmiddag in de finale om het Midden Amerikaans en Caribisch kampioenschap tegen Venezuela.

In een uitverkocht stadion wisten de jongens van manager/coach Frank Curiël het favoriete Puerto Rico de baas te blijven op grond van karakter en goed spel. Een homerun van Mark Valies in de tweede inning vormde de basis voor de uiteindelijke overwinning.

Beide ploegen begonnen uiterst nerveus aan de wedstrijd van gisteravond. Curaçao zette in de eerste slagbeurt als 'bezoekende' ploeg twee lopers op de honken maar slaagde er niet in te scoren. Hetzelfde deden de Portorikanen in hun beurt tijdens deze inning.

In de tweede slagronde kwamen wederom twee Curaçaose spelers op de honken. Mark Valies verscheen aan slag en zette het hele stadion op haar kop door een homerun af te leveren, die goed bleek voor drie runs. Door deze relatief comfortabele voorsprong kon de Curaçaose ploeg iets rustiger spelen. Toch waren het de lokalen die twee veldfouten begingen.

Dit resulteerde in een run voor Puerto Rico en wel in de tweede helft van de vierde inning: 3-1. Als antwoord op de bedreiging die van deze Portorikaanse run uitging gaf Vernon Pieternella in de vijfde slagbeurt een tweehonkslag af. Pieternella deed dit op het moment dat zijn ploeg reeds twee man uit had en één man op het eerste honk. Door de klap van Vernon kon Glennsig Polonius binnen lopen en kwam de stand 4-1 op het score bord.

ONDER DRUK

De goede prestatie van de Curaçaose jongens werd in de zesde inning bijna om zeep geholpen. De Portorikanen zette de Curaçaose werper onder druk en stuurde twee man over de thuisplaat. Manager Curiël besloot op dat moment om Randall Simon op de heuvel te halen. Simon bleek een goede keus. Hij bedwong het slaggeweld van Puerto Rico en loodste zijn ploeg met een voordelige score naar de zevende en laatste inning.

In de inning kwam de Curacaose ploeg niet tot scoren. De Portorikanen zetten in hun laatste kans een man op het eerste honk zonder outs. De volgende slagman probeerde met een bunt zijn medespelers op het volgende honk te brengen. De zeer attente Simon wist echter door een snelle reactie de loper op het eerste honk te verrassen (eerste out) en schakelde vervolgens de slagman op drieslag uit. De derde out kwam tot stand door een rolling van de Portorikaanse slagman, die zonder problemen op het eerste honk werd uitgetikt.

Een uitzinnige menigte vierde feest met de Curaçaose ploeg en het leek er even op alsof de jongens van Curiël de titel binnen hadden. Weinigen hadden nog geloofd in de kansen van de lokale ploeg na de nederlaag afgelopen maandag tegen de sterke Venezolaanse selectie. De weg naar de finale leek te lang en de ploegen die uitgeschakeld moesten worden (Panama en Puerto Rico) waren op papier potentiële titel-kandidaten.

CIJFERS

De cijfers van de partij van gisteren waren: 4-7-2 voor Curaçao en 3-5-0 voor Puerto Rico. Randall Simon won als vervangende werper de wedstrijd en Ramon Rivera van Puerto Rico was de verliezende pitcher. Aan slag resulteerde Glennsig Polonius met 4-2 als beste voor de lokalen. De Portorikanen hadden in Ramon Santiago hun beste slagman; 2-2.

De finale wordt vanmiddag om 14.00 u gestart. Wint Venezuela de eerste partij dan is deze ploeg ongeslagen kampioen en wordt Curaçao subkampioen. Bij een eventuele overwinning van Curaçao in de eerste partij, volgt om 16.00 u een tweede wedstrijd die Curaçao ook moet winnen om zich kampioen te mogen noemen.

De kansen voor de Curaçaose ploeg zijn fifty fifty. Venezuela heeft in het toernooi bewezen de sterkste formatie te zijn. De eerste ontmoeting tussen de beide ploegen eindigde in een 9-3 overwinning voor de Venezolanen.

De Curaçaose ploeg heeft echter laten zien in staat te zijn om favorieten te verrassen. Daarbij waren de jongens van Curiël in hun eerste ontmoeting tegen Venezuela compleet van slag. Als het normale niveau gehaald kan worden in de wedstrijden van vanmiddag is de lokale ploeg zeker niet kansloos.

2 ½ miljoen gulden nodig

Banklening moet PEC van ondergang redden

ZWOLLE - Het reddingsplan dat PEC Zwolle heeft gepresenteerd, staat of valt met een banklening van bijna 2,5 miljoen gulden. De Zwolse club, dit seizoen gedegradeerd uit de eredivisie, verkeert in grote financiële nood. Blijft het gevraagde krediet uit, dan is PEC verloren.

Uitgangspunt van het nieuwe plan is dat het stadion en het spelerspakket, nu nog eigendom van Marten Eibrink, in een nieuwe stichting worden ondergebracht. Daarmee trekt Eibrink zijn handen definitief van de Zwolse club af.

Met die overdracht is een bedrag van 3.750.000 gulden gemoeid. Het geld zou moeten worden opgebracht door het bedrijfsleven. In ruil daarvoor krijgen ondernemers aandelen van duizend gulden per stuk in PEC Zwolle.

Penningmeester Jan de Rooy: 'We hebben het afgelopen seizoen een verlies van 500.000 gulden geleden, maar ten aanzien van de spelerstransfers hebben we winst geboekt. We hopen mensen uit het bedrijfsleven enthousiast te maken. Ze behoeven niet persé aandelen te kopen, ze kunnen ook voor dat bedrag kaartjes afnemen.'

Het plan staat of valt met de bereidheid van een bankconsortium, dat op korte termijn een lening van 2.350.000 zou moeten geven. De gemeente Zwolle zou daarvoor garant moeten staan. Met beide instanties voert PEC nog besprekingen.

Voor nieuwe spelers heeft PEC, indien alles doorgaat, een postje van 350.000 achter de hand. Maar het is niet zeker of dat bedrag dit seizoen ook zal worden aangesproken. Het afgelopen seizoen is PEC zeven spelers kwijtgeraakt. Alleen Henri Meijerman is op huurbasis van FC Twente teruggekeerd.

Jos van Eck en Fred ten Caat wachten tot PEC weer over liquide middelen beschikt om hun transfers te bekostigen. Spelers en vast personeel hebben sinds juni geen salaris meer gehad en wachten bovendien nog op hun vakantiegeld.

Mocht het plan van PEC aanslaan, dan zal, zo verwacht het interim-bestuur, het betaalde voetbal in de Overijsselse hoofdstad voor enkele jaren gegarandeerd zijn.

Greg Lemond te moe voor Summer Classic

NEWCASTLE - Greg Lemon heeft afgezegd voor de Summer Classic van zondag, een westrijd over 236,5 kilometer rond Newcastle die meetelt voor de wereldbeker.

Lemond, afgelopen zondag winnaar van de Tour de France, acht zich niet voldoende hersteld van de inspanningen. Ook Fignon en Delgado doen niet mee. Erik Breukink, die tijdens de Tour uitviel, maakt zijn rentree in de Classic, die voor het eerst op de kalender voor de wereldbeker staat.

Promotor Alan Rushton, die weet dat de Amerikaan zondag rijdt in een criterium te Dilzen, vindt dat Lemond zich te laat heeft afgemeld. 'We hebben een contract met zijn ploeg waarin staat dat hij twaalf dagen voor de race moet afzeggen. Dat is niet gebeurd.'

De Belg Edwig van Hooydonk uit de ploeg van Raas verschijnt wel aan de start. Hij is leider in de stand om de wereldbeker.

Everton niet tegen China

PEKING - Everton heeft zijn vriendschappelijke wedstrijd tegen het nationale elftal van China afgezegd.

De club uit Liverpool heeft de beslissing genomen op advies van de ambassade van het Verenigd Koninkrijk in de Chinese hoofdstad.

Een woordvoerder van de ambassade meldde dat ontmoetingen op hoog niveau, op zowel cultureel als sportief gebied, worden afgeraden als uiting van protest tegen het met geweld vernietigen van de Chinese democratiserings- beweging. 'De ambassade heeft de Engelse voetbalbond gevraagd te bemiddelen en Everton bleek onmiddellijk bereid ons advies op te volgen.'

De wedstrijd zou in het nationale stadion van Peking gespeeld hebben moeten worden en juist dat stadion is in de recente periode door het leger gebruikt als basis voor zijn operaties tegen de burgerbevolking.

Alle Nederlanders uit KLM Dutch Open

Ballesteros zakt af naar grijze middenmoot

ZANDVOORT - Severiano Ballesteros mocht dan als beroemdste golfer ter wereld alle belangstelling naar zich toetrekken, op de tweede dag van het KLM Dutch Open golftoernooi in Zandvoort werd de show gestolen door een andere Spanjaard.

De 22-jarige Jose-Maria Olazabal ging rond in 66 slagen, vier onder par en nestelde zich naast de Brit Gordon Brand junior op de eerste plaats van het tussenklassement. Brand verdedigde zijn eerste plaats van de eerste dag met een rondje van 68.

Ballesteros had een slechte dag ondanks de steun van het publiek. Hij had de tweede dag 76 slagen nodig en zakte naar de grijze middenmoot.

Een opzienbarende opleving had Sandy Lyle. De Schot finishte met 67 slagen. Hierbij was een pechvolle triplebogey op de derde hole. De US-master van 1988 raakte met zijn afslag een vrouw uit het publiek.

De bal kwam daarna in een diep voetafdruk te liggen. De reaparatieslag verliep desastreus. Zijn bal raakte zoek in het struikgewas. Lyle revancheerde zich met zeven birdies op de resterende vijftien holes.

AUTO-IN-ONE

Er is voor dit toernooi een auto uitgeloofd voor een hole-in-one. Na twee dagen spelen is de auto nog steeds niet in het bezit van een speler gekomen. De Ier Stephen Hamill kwam vrijdag heel dicht bij de contactsleuteltjes die bij de auto horen. Zijn geslagen bal rolde regelrecht op de hole af maar kwam op vijf centimeter voor de hole tot stilstand.

Alle Nederlanders in het toernooi zijn uitgeschakeld. In lijnrechte tegenstelling tot de enorme opkomst van het golf in Nederland, werd de prestatie van golfend Nederland niet uitgedrukt in een plaats in de volgende ronde. Alle Nederlanders zijn nu uit de resterende wedstrijd verdwenen

Brand jr. leidt nog steeds maar moet Olazabal nu naast zich dulden. Beiden sloegen in 133 slagen twee keer het circuit rond.

Profdebuut Tuur met een klap

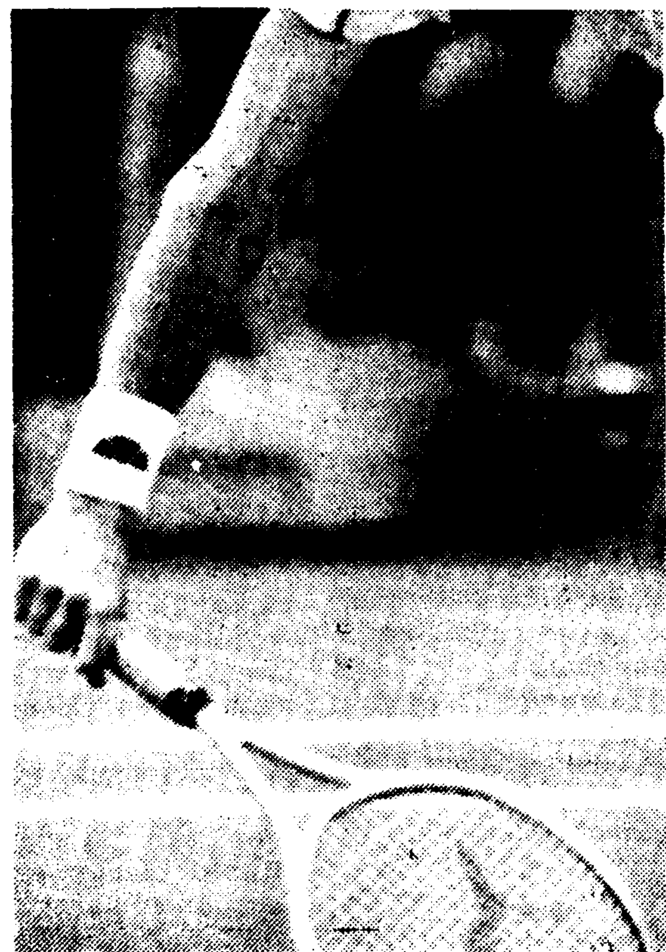
NEW YORK - Regilio Tuur heeft zijn eerste partij als prof gewonnen.

In Madison Square Garden van New York ging zijn tegenstander Dennis Pontoja uit Puerto Rico na iets meer dan twee minuten neer, na een rechtse van de Rotterdammer.

Van een gemakkelijke overwinning wilde Tuur, die tijdens de Spelen van Seoul als verdergewicht imponeerde door de Amerikaanse wereldkampioen Kelcie Bancks knock-out te slaan, niet weten. 'Een bokspartij is nooit makkelijk', liet hij weten.

Tuur verhuisde enkele maanden geleden naar de States, waar hij, begeleid door manager Bill Bikoff, werkt aan een loopbaan als beroepsbokser.

Bandage masseert tennisarm weg

AMSTERDAM - De afdeling heelkunde van het Vrije Universiteit- ziekenhuis in Amsterdam verwacht dat een onlangs gestart onderzoek naar een nieuwe behandeling van de zogenoemde tennisarm uiteindelijk goede resulaten zal opleveren.

Door gebruik te maken van een elleboogbandage, waardoor de arm beter steun krijgt, kunnen kostbare operaties en fysiotherapeutische behandelingen in de toekomst worden voorkomen, aldus het VU-ziekenhuis in een verklaring.

Een tennisarm, ook wel epicondylitis genoemd, ontstaat door irritatie van de pezen en spieren aan de buitenzijde van de elleboog. Zo'n vijf procent van de bevolking heeft er wel eens mee te maken. Niet alleen fervente tennissers of golfspelers kunnen er last van krijgen, ook bepaalde beroepsgroepen, zoals onder meer een aantal werknemers van Hoogovens, kennen de klachten.

De elleboog-bandage is speciaal voor de tennisarmklachten ontwikkeld. De bandage geeft steun een heeft een verdikking ter hoogte van de pezen. Daardoor ondergaan die pezen bij elke beweging een soort massage.

Het dragen van een bandage is dus vergelijkbaar met fysiotherapie met dien verstande dat de bandage voortdurend wordt gedragen en de patiënt dus continu wordt behandeld.

Tot nu toe is er nauwelijks wetenschappelijk onderzoek verricht naar de behandelmethoden van tennisarmen. De patiënt is over het algemeen afhankelijk van langdurige therapie, injecties of operaties waarbij de pezen worden losgemaakt van de elleboog.

Zo'n operatie heeft vaak wel succes, maar de kans blijft bestaan dat de klachten na verloop van tijd terugkeren. Bovendien is zo'n behandeling erg kostbaar.

Het VU-ziekenhuis houdt het onderzoek bij patiënten die het algemene- of speciale sportspreekuur bezoeken. Een groep patiënten wordt behandeld met de bandage, terwijl een andere groep het moet doen met fysiotherapie. Daardoor is het mogelijk om de twee behandelingen met elkaar te vergelijken.

■ *ORANJESTAD — Het ranen softbalteam Amstel vertrok vrijdag naar New voor het jaarlijkse softbalt nooi. In dit toernooi bin Aruba, Sint Maarten en Arubaanse / Antilliaanse ranen in New York elkaar sportieve wijze de strijd a Foto: Amstel Vets voor vertrek op de luchthaven een.*

Schotse bond vindt Tennents als sponso

GLASGOW - De Scho voetbalbond (SFA) he vrijdag een traditie 116jaar doorbroken d met een commerciële sp sor in zee te gaan.

In plaats van puur gezo heid en opvoeding te pro ten, heeft het bestuur van SFA zich voor bijna 8,5 joen gulden laten overha de bekercompetitie kom seizoen met bier te ver den. De bond sloot een v jarig contract met de br werij Tennents.

Het biermerk komt plaats van de Schotse o nisatie voor gezondheid opvoeding, waarvan de na tot nu toe aan het bekert nooi was verbonden. De S ziet geen bezwaar in deze o stap. 'Tenenets is een antwoordelijk bedrijf en is zo zeer tegen alcohol-misb gekant als de gezondheid ganisatie', zei voorzi Peter Gardiner.

De Engelse voetbalbond digde eerder deze maand een geldschieter te zoeken de bekercompetitie, die in 1 begon en de oudste wereld is. De FA vraagt e wel voor een vijf-jarige bintenis in totaal ruim miljoen gulden; zeven joen per jaar en een re loze lening van dik 50 joen.

KORTRIJK — Het piepkle dorpje Marke, vlakbij K rijk in België, is sinds afg pen zondag een pelgrimso voor wielerliefhebbe Marke is het woonplaa van Greg lemond, winn van de Ronde van Frankr De weinige inwoners heb het huis van de Amerika versierd, terwijl ze wach op diens thuiskomst.

Marke betuigt zijn lie aan Lemond. De inwon wachten geduldig en heb inmiddels de kwast ter ha genomen om hun affectie betuigen. Voor het huis witte stenen en blauwe ken hangen beschilderde d ken met lovende teksten.

Ryan Janssen wint brons

WILLEMSTAD — Tijdens de 16-e Centraal Amerikaanse en Caribische Spelen voor zwemmen, schoonspringen, waterpolo en synchroonzwemmen, welke van 24 tot en met 29 juli in Caracas werden gehouden, heeft Ryan Janssen van de Nederlandse Antillen een bronzen medaille veroverd.

Janssen eindigde op de derde plaats in de finale op de 100 meter rugslag. Van delegatieleider Arthur Curiël werd vernomen dat bij deze CCCAN meer landen (25) dan ooit participeerden. Ongeveer 1100 deelnmers streden in de vier disciplines om de ereplaatsen, waarbij de ranglijst momenteel wordt aangevoerd door Venezuela.

De Nederlandse Antillen, die met een delegatie van negen zwemmers deelnemen, hebben veel finaleplaatsen bereikt. Verschillende nationale zwemrecords sneuvelden in Caracas. De stemming onder de deelnemers is volgens Curiël uitstekend.

Curiël kreeg van de CCCAN-organisatie te horen dat Curaçao als plaats van handeling is aangewezen voor de Spelen van 1990. Daarover volgende week meer nieuws.

MOSKOU - De Sovjet Sergej Boebka, polsstokhoogspringer, zal volgens zijn coach Vjatseslav Joevrikov op een paar Grand Prix-evenementen na een jaar stoppen met wedstrijdsport.

Joevrikov zei dat de wereldrecordhouder er een jaar uitstapt om zich optimaal te kunnen voorbereiden op de Goodwill Games, volgend jaar in Seattle. 'Boebka zal dit jaar alleen nog meedoen aan wedstrijden naar eigen keus. Dat zou ook een Grand Prix kunnen zijn', aldus de coach.

Jeugdvoetballers Iraq twee jaar geschorst

ZUERICH - De Fifa heeft Iraq voor twee jaar van alle internationale jeugd-evenementen uitgesloten.

Secretaris Sepp Blatter deelde in Zürich mee, dat Iraq tijdens de in Saudiarabië gehouden wereldtitelstrijd voor spelers onder twintig jaar een te oude voetballer heeft opgesteld. Iraq werd tijdens het evenement groepswinnaar en pas in de kwartfinales uitgeschakeld door de Verenigde Staten.

Blatter maakte tevens bekend, dat de Fifa nog onderzoek doet naar de speelgerechtigheid van jeugdigen uit Saudiarabië en Nigeria. De bonden van deze landen zouden in juni, tijdens het WK voor spelers onder zestien jaar in Schotland, eveneens te oude jongens hebben laten meedoen.

Saudiarabië won het e nement na het nemen strafschoppen tegen het g land. Volgens Blatter we de bond aan regels, die medisch controleren van le tijden tijdens jeugdtoerno mogelijk maakt.

De Fifa verklaarde het s dion van Limassol Cyprus tot verboden geb voor internationale wedst den tot 1992. In februari h den opgewonden fans scheidsrechter na het d met Schotland met aller voorwerpen bekogeld. De m in het zwart had extra la laten voetballen wegens t rekken, waarin de Schott hun winnende treffer ma ten. De voorlopige ban is omgezet in een definitieve

De KNVB kreeg een st van 7000 gulden voor de on regeldheden bij het W treffen met de Bondsrepubl in Rotterdam.

Sociaal werkster Ida Chin-A-Loi over hulp aan nabestaanden SLM-ramp:

'Voor velen moet de klap nog komen'

'IEDERE SURINAMER HEEFT na de ramp gedacht dat ook hij in het vliegtuig had kunnen zitten'. Dat zegt sociaal werkster Ida Chin-A-Loi van de Surinaamse Arbeiders en Werklozen Organisatie (SAWO). Voor haar is dát een reden geweest om de nabestaanden van de 178 slachtoffers van de vliegramp op 7 juni bij Paramaribo te helpen.

Bij het verlenen van die hulp heeft ze ondervonden dat mensen die een trauma hebben over het verlies van familieleden bij een ramp niet gauw uit zichzelf hulp zoeken.

Twee dagen na de ramp werd op initiatief van de SAWO het 'Solidariteitscomité nabestaanden 7 juni' opgericht. Vrijwilligers van de organisatie, waaronder sociaal werkster China-A-Loi, hebben direct actie ondernomen om de nabestaanden en overlevenden van de ramp zo goed mogelijk op te vangen. Zo werd er een 24-uurs telefonische hulpdienst opgezet en zochten de vrijwilligers mensen thuis op.

Chin-A-Loi zweert bij deze actieve vorm van hulpverlening. Zo kan voorkomen worden dat de nabestaanden sociaal en maatschappelijk niet meer kunnen functioneren als gevolg van het verlies van familieleden. Zelf nemen zij niet gauw het initiatief tot het zoeken van geestelijke bijstand bij professionele hulpverleners, zoals bijvoorbeeld psychiaters.

De sociaal werkster vindt voorts dat mensen die zoveel verdriet hebben, via de reguliere weg niet de hulp krijgen die ze nodig hebben, omdat het te lang duurt voordat ze bij instellingen terecht kunnen. Ze noemt het voorbeeld van een vrouw die haar kinderen verloor tijdens de ramp. Haar werd aangeraden om naar de huisarts te gaan, die weer doorverwees naar het RIAGG (Regionale Instelling voor Ambulante Geestelijke Gezondheidszorg). Daar hadden ze pas een week later tijd voor haar.

GROTE KLAP

Nu de vliegramp wat minder in de belangstelling staat en de mensen die er mee te maken hebben weer hun dagelijkse bezigheden oppakken, kunnen volgens Chin-A-Loi juist weer problemen ontstaan. 'Bij velen lijkt het goed te gaan, maar de grote klap voor hen moet nog komen'.

Hoewel het al meer dan een maand geleden is dat de ramp zich voltrok, gaan de hulpverleners van het comité door met hun werk. Ida Chin-A-Loi verwacht zelfs dat ze het nog drukker gaat krijgen. Ze heeft gemerkt, dat ze steeds meer moet praten bij het bezoek aan nabestaanden. Door de gesprekken krijgt ze een steeds hechtere band met familieleden van de slachtoffers.

'De mensen zitten soms met schuldgevoelens tegenover hun overleden dierbaren. Ze vragen zich onder meer af of het contact met hen tijdens hun leven wel goed is geweest. Dat is een onderdeel van het rouwproces'.

Er zijn volgens Chin-A-Loi ook nabestaanden die niet willen of kunnen praten. 'Die raken het niet kwijt. Zij zijn volledig geblokkeerd en hebben echt dringend professionele hulp nodig van bijvoorbeeld een psychiater'. De vrijwilligster van het comité verwacht dat deze 'geblokkeerden' straks door grote geestelijke problemen niet kunnen functioneren in de maatschappij.

Remi uit Den Haag verloor zijn moeder bij de vliegramp. Zijn zusje overleefde het ongeluk en ligt nu in het ziekenhuis. Voor hem gaat het leven door, maar soms zijn er momenten dat hij weer triest is. Volgens hem is het karakter van iemand van grote invloed op de manier waarop hij of zij het verdriet verwerkt. Over zijn zusje: 'Lichamelijk zal ze er waarschijnlijk wel weer bovenop komen, maar je weet niet wat de invloed is van wat ze gezien heeft vlak na het ongeluk. Ze praat er wel over, maar als er een vliegtuig overkomt, wendt ze wel haar hoofd af'.

Het Solidariteitscomité is inmiddels een vereniging geworden. De leden van het bestuur zijn allen nabestaanden van slachtoffers van de vliegramp. 'Er heerst een positieve sfeer binnen het comité. Ik denk dat dat komt doordat de meest sterke banden gesmeed worden in een crissisfeer', zegt Ida Chin-A-Loi. Remi vergelijkt de sterke onderlinge banden tussen de nabestaanden met de saamhorigheid onder oorlogsslachtoffers. 'Nu begrijp je dat die mensen die samen zoveel ellende hebben meegemaakt elkaar na veertig jaar steeds weer opzoeken'.

Chin-A-Loi en Remi benadrukken dat het ongeluk geen zaak is voor alleen Surinamers, onder meer omdat er ook Nederlanders in het verongelukte vliegtuig zaten. Het tweetal vindt dan ook dat de Nederlandse regering verkeerd heeft gehandeld door een beleidsmedewerker voor ethnische minderheden van WVC voor de afwikkeling van de problemen rond het ongeluk te laten zorgen.

Volgens Chin-A-Loi zullen vliegtuigongelukken in de toekomst steeds vaker voorkomen, omdat het vliegverkeer steeds intensiever wordt. 'Het is daarom zo belangrijk dat er een draaiboek voor op zo'n ramp gerichte hulpverlening komt'. Ze wijst erop dat voor gijzelingen wel dit soort scenario's zijn.

Ida Chin-A-Loi: 'Positieve sfeer onder de nabestaanden'.

TENERIFE

De twee comitéleden vragen zich af hoe de nabestaanden van het vliegtuigongeluk op Tenerife hun problemen hebben aangepakt. Deze ramp voltrok zich in 1977 nadat toestellen van de KLM en de PanAm tegen elkaar waren gebotst op het vliegveld van dit Canarisch eiland. In totaal vonden daarbij zeshonderd mensen de dood, onder wie een groot aantal Nederlanders.

Na deze ramp op Tenerife is door de KLM heel veel gedaan aan opvang van nabestaanden. Remi vermoedt dat daarom ook geen schadeclaims tegen de Nederlandse luchtvaartmaatschappij zijn ingediend. De SLM heeft het slechter geregeld, vindt hij. Hij doelt daarbij op de lange tijd dat er onduidelijkheid is geweest over het aantal slachtoffers van de ramp. Voor de overlevenden van de ramp in Suriname is inmiddels door advocaten die aan het comité zijn verbonden, geld geëist en gekregen.

Volgens Remi kan geld het leed dat de ramp heeft veroorzaakt nooit goedmaken. Fel zegt hij: 'Er zijn fouten gemaakt en dat mag niet meer voorkomen'. Hij vindt wel dat het geld de pijn wat kan verzachten. Volgens Chin-A-Loi zijn veel mensen in financiële problemen gekomen omdat zij door de ramp getroffen zijn.

'Nabestaanden hebben extra vliegtickets moeten kopen, en hebben telefoonrekeningen van soms over de duizend gulden. Je hoofd staat helemaal niet naar geld op zo'n moment. We proberen nu te regelen dat zij de kosten via de vele donaties die na de ramp zijn, gedaan, vergoed krijgen. Ook gaan we met de mensen bekijken wat voor hen de rechten op bijvoorbeeld pensioenen zijn en samen met hen knokken voor huisvesting'.

Ida Chin-A-Loi heeft zelf geen naaste familieden die bij de ramp betrokken waren. Haar inzet voor de nabestaanden blijft echter onverminderd. 'Ik put kracht uit de waardering die de mensen voor mijn hulp hebben'.

UIT HET grote aantal inzendingen van deze Amigoe-kruiswoordpuzzel van verleden week is uiteindelijk als gelukkige winnaar van de weekprijs van 25 gulden getrokken:

M.E. Arends
Nassaustraat 151
Aruba

De winnaar kan zijn prijs na identificatie afhalen op het kantoor van de Amigoe Aruba, Nassaustraat 110, tijdens kantooruren.

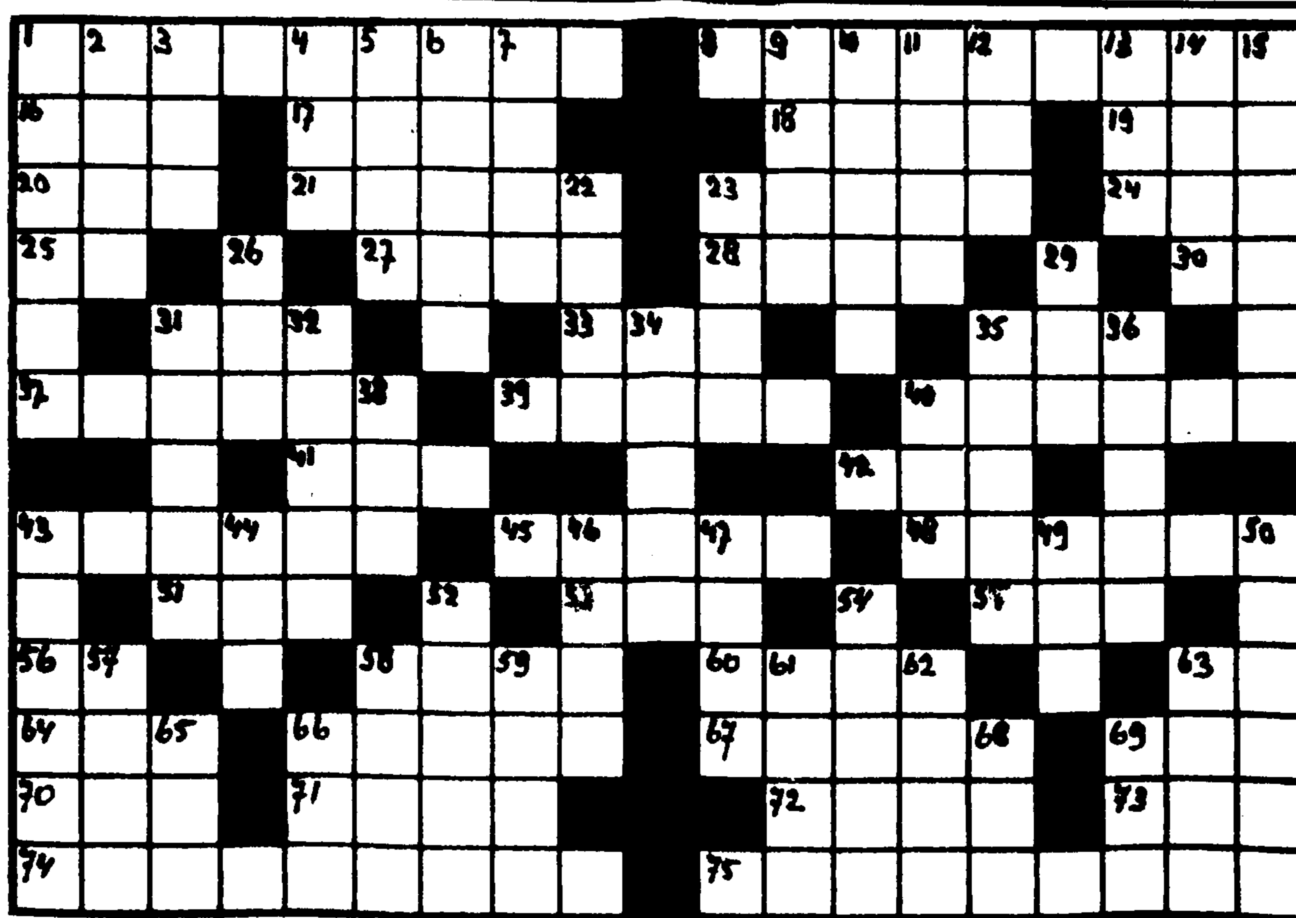
Oplossingen moeten ingediend zijn op Curaçao vóór donderdagmorgen tien uur en op Aruba vóór woensdagmiddag vijf uur en duidelijk op de enveloppe vermelden: KRUISWOORDPUZZEL

Curaçao: P.O.Box 577; Aruba: Nassaustraat 110 en Bonaire: Kaya Gobernador Debrot 154 t.n.v. Hubert Linkels.

DE GOEDE inzending had er aldus uit moeten zien:

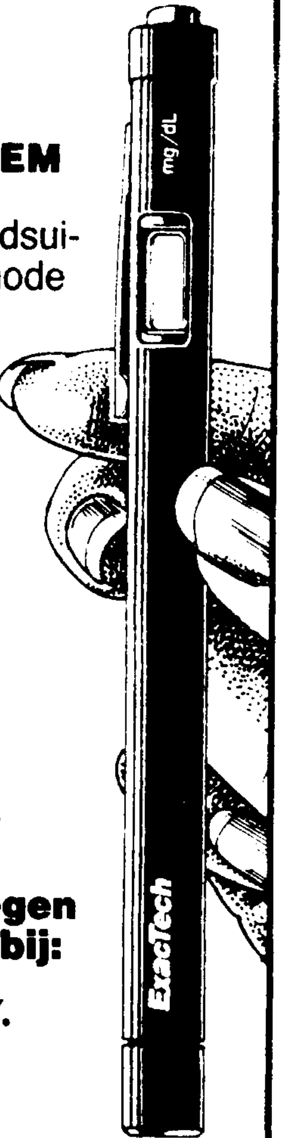
HORIZONTAAL; 1. blaam; 5. ester; 9. basis; 13. laatst; 14. garage; 15. e.d. 17. in; 18. ka; 18A. eb; 19. na; 20. k.o.; 21. ere; 23. dril; 25. lied; 27. wee; 28. dakraam; 30. eminent; 32. ia; 33. os; 35. as; 36. ei; 37. peseta; 40. lel; 42. stelen; 45. snik; 46. slinger; 49. sire; 50. ep; 51. id.; 52. leuk; 55. copieer; 58. skat; 60. misère; 62. eer; 63. Kansas; 65. ra; 66. ar; 67. SA; 69. ra; 70. Zaandijk; 73. compote; 77. ons; 78. eken; 80. echo; 81. fat; 82. d.d.; 83. er; 84. li; 84A. le; 85. en; 87. la; 88. specie; 89. snijden; 91. negen; 92. graat; 93. etude.

VERTICAAL;: 1. breed; 2. al; 3. aai; 4. mandaat; 5. eskimo; 6. stal; 7. egel; 8. rabies; 9. bandiet; 10. aga; 11. se; 12. stoet; 16. draken; 20. kenner; 22. e.k.; 24. ra; 26. em.; 27. we; 29. riek; 31. nies; 34. slipper; 35. Algiers; 37. psalm; 38. sinus; 39. as; 41. en; 42. sr.; 43. links; 44. nerts; 47. leo; 48. Ede; 53. eiland; 54. kern; 55. ce; 56. i.e.; 57. RK; 58. snap; 59. aantal; 61. raderen; 64. armoede; 66. akelig; 68. accent; 70. zoden; 71. as; 72. IJk; 74. oh; 75. of; 76. etage; 79. nier; 80. Elsa; 83. epe; 86. net; 88. s.g.; 90. nu.

HORIZONTAAL: 1. wijn; 8. bier; 16. koor; 17. meer in Amerika; 18. honingdrank; 19. een zekere; 20. zangstem; 21. ontvangkamer; 23. buitenmuur; 24. puntig staafje; 25. neon; 27. romeinse keizer; 28. suikerpalm; 30. Japans bordspel; 31. water in Utrecht; 33. deel van het gezicht; 35. soort onderwijs; 37. Amerikaan; 39. plaats in Friesland; 40. drank; 41. moment; 42. slang; 43. rond dak; 45. naaigerei; 48. aanleg; 51. prul; 53. vreemde munt; 55. dwaas; 56. slee; 58. kleur; 60. ocel; 63. voorzetsel; 64. bedrog; 66. boomvrucht; 67. edel; 69. hoender; 70. wereldtaal; 71. paar; 72. spijslijst; 73. Noorse godheid; 74. bier; 75. drank.

VERTIKAAL: 1. drank; 2. gekheid; 3. voorzetsel; 4. muziekterm; 5. plaats in Noord Afrika; 6. vest; 7. omlaag; 9. rivier in Noord-Brabant; 10. schenken; 11. lusthof; 12. opstaatje; 13. boom; 14.uniek; 15. Franse schilder; 22. klank; 23. loon; 26. muil; 29. mannelijk dier; 31. deel van het been; 32. lengtemaat; 34. wal; 35. slingerplant; 36. schout; 38. drank; 40. lot; 43. flink; 44. nachtgewaad; 46. plas; 47. deel van Spanje; 49. vernis; 50. damesmanteltje; 52. dampen; 54. smekend verzoek; 57. toespraak; 58. kerkelijk gebruik; 59. rustteken; 61. plaats in Italië; 62. rivier in Rusland; 63. rivier in Frankrijk; 65. duw; 66. Europeaan; 68. windvrij; 69. huisdier.

MENSEN

Door een boerderijbrand in het Groningse Saaksum, is deze week voor 1,5 miljoen gulden schade aangericht. De brand is waarschijnlijk veroorzaakt door twee kleinkinderen van de eigenaar die in de boerderij met vuur zouden hebben gespeeld. De boerderij met daarin kostbare landbouwmachines brandde geheel uit. Een aangrenzende boerderij liep schroeischade aan het rieten dak op. De bij de uitgebrande boerderij staande woning bleef behouden.

De Sovjetunie heeft tijdens een paar dagen winkelen in Groot-Brittannie onder meer 50 miljoen paar panty's opgekocht. Dit heeft een hoge Sovjetrussische functionaris verklaard.

Vice-premier Aleksandra Birjoekova zei dat haar vijfdaagse bezoek aan het Verenigd Koninkrijk een direct gevolg was van president Gorbatsjovs belofte aan de stakende mijnwerkers om te zorgen voor meer westerse importen in de winkels.

'Wij hebben een programma opgesteld waarin een aantal noodmaatregelen zijn opgenomen om onze economie te verbeteren', aldus Birjoekova. 'Een van de belangrijkste elementen daarin is een poging om deze markten te vullen met consumentenartikelen'.

Zij zei dat de Sovjetunie consumentenartikelen ter waarde van ruim 225 miljoen gulden en voor ongeveer 120 miljoen gulden medische goederen had aangeschaft. Een aantal artikelen die op haar boodschappenlijst voorkwamen waren: de panty's en verder 1,7 miljoen paar vrouwenschoenen, 5.000 ton oploskoffie alsmede scheermesjes en casettes. De goederen zullen eind dit jaar worden geleverd.

Uit het oorlogsmuseum De Somme in Schagen zijn enkel dagen geleden botten en een stuk schedel ontvreemd van een daar tentoongestelde, vermoedelijk Engelse soldaat van onbekende identiteit die sneuvelde in de slag bij de Somme in de eerste Wereld Oorlog. Dit heeft een woordvoerder van de politie meegedeeld.

De dader en de motieven ontbreken, maar museumeigenaar S. Lecoco vermoedt op grond van perspublikaties dat de actie uit piëteit voortspruit. Hoewel de actie bij de politie noch bij de museumeigenaar is opgeëist, wijst Lecocq op uitlatingen van de Amsterdamse judoka J. Bluming die zich in publikaties verantwoordelijk stelt voor de actie.

Volgens Lecocq is de actie onterecht omdat zijn museum een discrete tentoonstelling biedt van de slag om de Somme, waarbij enkele van de vele opgegraven stoffelijke resten van onbekende soldaten zijn gebruikt. Naar zijn mening biedt de permanente expositie een goed beeld van de verschrikkingen van een oorlog. Wat het exposeren van menselijke resten betreft, verwijst hij naar het oorlogsmuseum van Verdun, dat een waar knekelhuis' zou zijn. Lecocq heeft de diefstal wel gemeld aan de Schager politie, maar heeft niet om opsporing van de daders verzocht.

De museum-eigenaar die al zo'n 60 jaar opgravingen doet op slagvelden, heeft na de actie besloten alle delen van menselijke skeletten uit zijn expositie te verwijderen. In plaats daarvan zal hij met papier-mache een realistisch beeld van een loopgraaf creëren, 'dat de afzichtelijke gruwelijkheid van een oorlog' toont. De vermeende dader van de actie was niet voor commentaar bereikbaar.

Robotachtige skeletten van motoruitlaten, aandrijfstangen en fietsvorken verbazen dezer dagen de voorbijgangers op het KNSM-eiland in Amsterdam. Het gaat om werk van een groep Engelse kunstenaars. Met zwaar materieel slopten zij wrakken uit elkaar. Van de onderdelen werden vervolgens bizarre schepsels in elkaar gepast.

THAILAND HEEFT in de eerste helft van dit jaar zijn rijstexport meer dan verdubbeld tot 3,52 miljoen ton. In de eerste zes maanden van 1988 werd 1,17 miljoen ton rijst geëxporteerd.

BIOSCOPEN
GOLDEN DRIVE-IN
zaterdag
21.00 uur *Bob Marley* (musikal, ƒ.5,- p.p.); 24.00 uur *Wulps Fruit* (sex movie, 18 jr., ƒ.5,- p.p.).
zondag
geen voorstelling.

*****

TELECURAÇAO
ZATERDAG: 16.30 Telefiesta met Tante Irma en Tante Shirley; 18.30 Going great; 19.00 Jennifer's journey; 19.30 Country & People; 20.00 Notisiero Tele-8; 20.30 21 Jump Street; 21.30 Estreno: «Case Closed»; 22.00 Wega di Number Kòrsou; 22.10 vervolg Estreno; 24.00 Sluiting.

ZONDAG: 14.00 Matinee; 16.00 Sena di Señor: «Pastoor Gilberto en koor Nazareth»; 17.00 Sala di konsierto; 17.45 Wega di Number Kòrsou; 18.00 Telepatria met Chin Behilia; 19.00 Cover Story: «José Feliciano»; 19.30 Moda ku Mylène; 20.00 Notisiero Tele-8; 20.30 Shete dia; 21.00 After School Special; 22.00 Santo Domingo invita; 23.00 Sluiting.
(wijzigingen voorbehouden)

*****

AGENDA CURAÇAO

WEEKEINDEDIENST EILANDSGENEESKUNDIGEN
STADS- EN 2DE DISTRICT OOST
29 juli 1989 vanaf 08.00 uur t/m 31 juli 1989 om 07.00 uur.
Dokter Braam, Spreekkamer: Marie Pampoen, tel.: 615265; spreekuren 11.00-12.00/17.00-18.00 uur; spoedgevallen: tel.: 672205 b.g.g. 89266/89337.
(dit geldt voor patiënten van de volgende artsen: Wilsoe, Da Costa Gomez, Nassy, Nassy-Tseng, Tseng, Winklaar, Braakman, Doran en Guerrero-Bakmeyer)

STADS- EN 2DE DISTRICT WEST
28 juli 1989 vanaf 17.00 uur t/m 31 juli 1989 om 07.00 uur
Dokter Dijkstra, Spreekkamer: Brievengat, tel.: 76280; spreekuren 11.00-12.00/17.00-18.00 uur; spoedgevallen: tel.: 676114 b.g.g. 89266/89337.
(dit geldt voor patiënten van de volgende artsen: Swart, Roose, Braakman-Bonder, Gerstenbluth, Goilo-Henry, Soliana-Tjin, Heerenveen, Nivillac, Rosales-Concession, Pablo, Elhage en Davelaar)

DERDE DISTRICT BANDABAO
28 juli 1989 vanaf 17.00 uur t/m 31 juli 1989 om 07.00 uur.
Dokter Lucasius, Spreekkamer: Soto, tel.: 641690; spreekuren: 10.00-11.00/17.00-18.00 uur; spoedgevallen: tel.: 641356 b.g.g. 89266/89337.
(dit geldt voor patiënten van de volgende artsen: Tweed, Vonhögen, Schellens, Lucacius en Spong).

■ **Patiënten van hier niet genoemde artsen wordt aangeraden in spoedgevallen de eigen arts te bellen en te informeren wie voor deze de dienst waarneemt.**
Het verdient te allen tijd aanbeveling een huisarts te kiezen die in avonden en weekeinden bereikbaarheid geregeld heeft. Vraag er naar bij uw eerstvolgend bezoek!

*****

NACHTDIENST ARTSEN: Patiënten van de artsen van Bandabao (3e distrikt) kunnen in spoedgevallen telefoon 641658 bellen en dan het antwoordapparaat afluisteren.
De patiënten van de andere medische distrikten kunnen voor spoedgevallen de artsenpraktijk van hun eigen huisarts bellen; het antwoordapparaat zal dan mededelen wie de dienstdoende arts is.

*****

THORAX CENTER (Jan Noorduynweg naast UNA, tel.: 85544): openingstijden van maandag t/m vrijdag van 08.00-17.00 uur; op zon- en feestdagen alsmede op werkdagen na 17.00 uur voor spoedgevallen tel.: 85917.

*****

WIT GELE KRUIS PRINSES MARGRIET (wijkverpleging): Kantoor Santa Maria 17, tel.: 82947/82344; geopend van maandag t/m vrijdag van 07.00-17.00 uur; zaterdag de gehele dag gesloten; na 17.00 uur kunt u de zuster van de wacht bellen: zuster Chapman, tel.: 370029.

KLEUTERBUREAU: 14.00-16.00 uur alleen volgens afspraak.

ZUIGELINGENBUREAU: maandagmiddag van 12.30-15.30 uur; donderdagmiddag van 07.15-10.30 uur; alleen volgens afspraak.

*****

NEUTRALE WIJKVERPLEGING (voorheen Wijkverpleging Curaçao): Kantoor Rio Canario-/Gosieweg, tel.: 44231/44232; geopend van maandag t/m vrijdag van 07.00-18.00 uur; de wacht heeft zuster Caupain, tel.: 88614, pageboy 028-053 b.b.g. 43838.

*****

GEZINSVERZORGING (Kuido pa Famia): geopend van maandag t/m vrijdag van 07.00-12.30/13.30-17.00 uur, kantoor Sta. Maria 17, tel.: 80222.

*****

FUNDASHON LECHI DI MAMA KORSOU: voor meer informatie kunt u de volgende nummers bellen: 75628, 672289 en 55504.

*****

LUCHTPOSTSLUITING (Postkantoor Groot Kwartier)
Nederland: voor gewone stukken: maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag 11.30 uur; woensdag 10.15 uur. Voor aangetekende stukken één uur van tevoren.
Suriname: voor gewone stukken: dinsdag en vrijdag 17.30 uur en zaterdag 10.45 en 17.00 uur.

DIERENARTS (Veterinaire Dienst, Parera): bij spoedgevallen na 17.00 uur of in het weekeinde gelieve tel.: 614000 op te bellen voor de dienstdoende arts.

DIERENASIEL: dagelijks geopend van 08.00-12.00/14.00-18.00 uur; op zaterdag van 08.00-13.00/14.00-18.00 uur, tel.: 54300.

*****

BOTICA BANDABAO: dagelijks geopend van 08.00-19.00 uur.

BOTICA'S (weekeindedienst)
zaterdag
Otrobanda
de Goede Hoop, Jan Noorduynweg 15, tel.: 82857.
Punda
Cerrito, Winkelcentrum Promenade, tel.: 76689/76155.
zondag
Otrobanda
Groot Piscadera, Jan Noorduynweg (naast Thorax Centrum), tel.: 85022/85023..
Punda
Plasa, De Ruyterkade 36, tel.: 615519/615545.

*****

VERLOF BEGRAFENIS
29 juli: S. Jennie-Kleinmoedig, Angolaweg 76.
30 juli: H.R. Andrade, Vesuviusstraat 19.

*****

DIVERSEN
ANTILLIAANSE GNOSTISCHE BEWEGING
Brievengat: iedere maandag- en woensdagavond om 19.30 uur te Jirajaraweg 8, Centrum Devi Kundalini.
iedere woensdag- en vrijdagavond om 19.30 uur te **Openbare Basisschool Brievengat.**
Bandabao: iedere donderdagavond om 19.30 uur gebouw Credit Union San Pedro.
Kanga: iedere woensdag- en zaterdagavond om 19.30 uur te Centrum Abraxac, achter Kooyman.
Santa Rosa: iedere maandag- en zaterdagavond om 19.30 uur te Aloëstraat 12.

*****

ZONDAG
DIVERSEN
TENTOONSTELLING
CURAÇAOSCH MUSEUM (Van Leeuwenhoekstraat z/n): openingstijden dinsdag t/m zaterdag van 09.00-12.00/14.00-17.00 uur; zondag van 10.00-16.00 uur; maandag gesloten.
t/m 27 augustus gelegenheid tot bezichtiging kindertekeningen van het karnaval 1989.

LANDHUIS BRIEVENGAT: 10.00-15.00 uur 'open house' (optreden van folkloristische groep Grupo Antiano, verkoop lokaal vervaardigde handenarbeidartikelen, Indische hapjes en krioyo eten).

NOS GRUPO ALEGRE: 15.00 festival hubenil Gran Bos Antiano - Isla Verde.

CURAÇAOSCH MUSEUM (Van Leeuwenhoekstraat z/n): 19.00-21.00 uur soirée met St Vicentius Harmonie - Shon Janchi Boy kaljon-kiosk in de tuin.

*****

KERKDIENSTEN
KLOOSTER ALVERNA (Gouv. van Lansbergeweg): zon.: 10.00 uur hoogmis (Ned.) en 16.00 uur Papiamentu.
BARBER (H. Joseph): zat.: 19.00 uur; zon.: 06.00 en 09.00 uur.
BRIEVENGAT: zat.: 18.30 uur; zon.: 10.00 en 18.00 uur.
BUENA VISTA (Birgen Milagrosa): zat.: 19.00 uur; zon.: 09.00 en 19.00 uur.
CHARO (O.L. Vrouw van Coromoto): zat.: 19.00 uur; zon.: 08.00, 17.00 (Spaans) en 19.00 uur.
GROOT KWARTIER (O.L. Vrouw van Berg Carmel): zat.; 19.30 uur; zon.: 09.00 (Ned.) en 18.00 uur.
JANDORET (O.L. Vrouw van Goede Raad): zon.: 10.00 en 19.00 uur.
HULPKERK BOCA SAMI: zat.: 18.00 uur; zon.: 08.00 uur.
JANWE (H. Hart van Jesus): zat.: 19.00 uur; zon.: 08.30, 12.00 en 19.00 uur (Ned.).
KORAAL SPECHT (Goede Herder): zat.: 19.00 uur; zon.: 11.00 en 18.00 uur.
MONTAÑA (H. Dominicus): zon.: 05.15, 08.30 en 19.00 uur.
OTROBANDA:
(Santa Ana): zat.: 19.30 uur; zon.: 08.00 en 19.00 uur
(Santa Famia): zon.: 06.00, 09.00, 11.00 (Engels) en 19.00 uur.
PIETERMAAI (kathedraal): zat.: 19.00 uur; zon.: 06.00, 09.00 en 19.00 uur.
SANTA MARIA: zat.: 18.30 uur; zon.: 07.00, 09.00 en 18.30 uur.
SANTA ROSA: zat.: 18.30 uur; zon.: 07.30, 09.00 en 18.30 uur.
SAN WILLIBRORDO: zat.: 19.00 uur; zon.: 10.00 uur.
SERU GRANDI (Fuik): zon.: 17.00 uur.
SOTO: zat.: 19.00 uur; zon.: 09.00 uur.
STEENRIJK (O.L. Vrouw van Altagracia): zat.: 07.00 en 19.00 uur; zon.: 08.00, 10.00 (charismatica) en 18.00 uur.
SUFFISANT (O.L. Vrouw van Fatima): zat.: 18.00 uur; zon.: 09.00 en 18.00 uur.
TERA KORA: zon.: 18.00 uur.
WESTPUNT: (H. Petrus): zat.: 19.00 uur; zon.: 08.30 uur.
HULPKERK LAGOEN (H. Johannes): zon.: 10.00 uur.
WISHI (H. Teresita): zat.: 19.00 uur; zon.: 06.00 en 18.00 uur.
ZUID BONAM (H. Judas Thadeus): zat.: 18.30 uur; zon.: 08.30 en 17.30 uur.

*****

PROTESTANTSE KERKDIENSTEN
VERENIGDE PROTESTANTSE GEMEENTE VAN CURAÇAO
DE TAMRIJN (hoek Mahaaiweg/Jasmijnweg): 09.30 uur ds H. v/d Horn.
EBENEZER CHURCH (Plasa Obed Anthony): 09.30 uur ds H. Gilhuis.
EMMAKERK (Schottegatweg Noord): 09.30 uur ds H. Tichelaar.

*****

EVANGELISCHE BROEDERGEMEENTE MORAVIAN CHURCH
Goeroeboeroeweg, Mundo Nobo)
zaterdagavond 19.00 uur zangdienst.
zondagmorgen 09.30 uur preekdienst.
Emmy Berthold Kleuterschool, Suffisant)
zondagavond 18.00 uur Papiamentse dienst.

*****

Wega di Number Kòrsou

6 5 7 3 9 6 0 1 4 2

4966
0458
8917

AMIGOE Fax: 674524 Tel: 672000

UITGEVERIJ AMIGOE N.V.
Scharpenhauvel z/n of P.O.B. 577
Curaçao N.A.
Giro 440.000
Bankrek. nr.: 11-07-313
Algemene Bank N.V.
Bankrek. nr.: 874.885.10
Maduro & Curiel's Bank N.V.
CURAÇAO
Centrale (alle afdelingen)
672000
Directie:
Ingrid de [illegible]
Leeward News Holding
Hoofdredactie:
Ant Hoyvers (hoofdredacteur)
Overige leden Redactie:
Toon van Dongen, Ans van Leeuwen, Joel Labadie, Stella-Rhodes (secretaresse), Izaan Moenirelam (sportredacteur), Chris van Grol (sportmedewerker), Solange Isaak (opmaak) en Ken Wong (fotograaf)
ADVERTENTIE-AFDELING
Acquisitie: [illegible]

BONAIRE
Correspondent:
Hubert Linkels, Kaya Gobernador N. Debrot 154 tel: 8627
SINT MAARTEN
Correspondent:
Eddie Williams, P.O Box 506, tel: 22560/22764
Faxnummer: 25563
Abonnementen en advertenties:
The Chronicle, Groundtove Road, Pointe Blanche, tel: 23919.
SABA:
Correspondente:
Esther Mommers, tel: 2265
ST. EUSTATIUS:
Vertegenwoordigster / Correspondente:
Mevrouw Peggy van de Horde, Whitewall-weg 1
HILVERSUM
correspondenten:
B. Jos de Roo en Victor Halkamp: Radio Nederland Wereldomroep (tel: 035-16151, toestel 319)

[illegible]

Tom Poes en de Beunhaas

door Marten Toonder

3463 — 'Let goed op', sprak heer Bommel. 'Dit is nu de frisse, nieuwe bouwstijl, die ik hier zoek. Dit is leerzaam, jonge vriend. Kijk maar eens rustig; ik wil wedden, dat je nog nooit zo'n modern luifeltje gezien hebt. En let op die nieuwe aanpak van het deurprobleem. Dat is wat anders dan Rommeldam, hè?'

'Hm', zei Tom Poes. 'Maar die meneer Jansen vertelde dat dit gebouw al drie keer in elkaar gezakt is voordat het klaar was. Dat gebeurt in Rommeldam toch nooit?'

'Een toeval, meende heer Ollie. 'Zoiets kan zelfs de knapste bouwmeester overkomen. Je moet trouwens afleren om alles af te kammen. De jeugd past slecht eerbied voor het werk van ouderen...'

Hij zweeg, want uit het gebouw klonk een aanzwellend geloei, dat de ruiten deed trillen. 'De machines worden in bedrijf gezet', legde heer Bommel wat onzeker uit.

Doch een machtige ontploffing legde hem het zwijgen op. Eén van de muren scheurde en stortte in puin - en door het gat dat zodoende ontstond werd de heer Jansen naar buiten geschoten. Geruime tijd klonk het geluid van vallend metselwerk en neerkletterende machine-onderdelen, maar eindelijk werd alles stil.

Nu kwam de directeur van de fabriek naar buiten rennen om de heer Jansen te helpen. 'Wat een ramp!' riep hij uit. 'De manometer is in de luchtverdeler geslagen. Alles kapot!'

HENRY ® By Dick Hodgins

QUACK! QUACK! QUACK!

BONER'S ARK ® By Addison & Frank Johnson

I HAVEN'T SEEN THE TERMITE LATELY!
HE'S IN THE HOSPITAL
WHAT HAPPENED ?
HE TRIED TO EAT THE FLOOR OF THE BOWLING ALLEY
...UNFORTUNATELY, SOMEONE WAS BOWLING AT THE TIME!

BEETLE BAILEY ® By Mort Walker

SIR...I WAS SUPPOSED TO TELL YOU SOMETHING BUT I FORGOT...
MAYBE IT WILL COME TO YOU LATER
YEAH, IT COULDN'T HAVE BEEN VERY IMPORTANT OR I WOULD HAVE REMEMBERED

REDEYE ® By Bill Yates & Mel Casson

HEY, DAD! LOOK AT TANGLEFOOT!
I TOLD YOU HE HAD LEADERSHIP QUALITIES!

[illegible]

OP BOVENWINDEN EN BONAIRE

CBS-enquete:

Werkgelegenheid toegenomen, maar meer mensen werkloos

WILLEMSTAD — De werkgelegenheid én het aantal werkzoekenden namen op Bonaire en de Bovenwindse eilanden toe tussen 1981 en 1988. De meest drastische veranderingen deden zich voor op Sint Maarten, waar in deze periode een verdubbeling plaats vond van het aantal werkenden. Ook het aantal werkzoekenden nam het meest op dat eiland toe. Als gevolg daarvan steeg het werkloosheidspercentage op Sint Maarten van 7,7% in 1981 tot 9,6% in 1988. De jeugdwerkloosheid voor mannen en vrouwen is op alle vier eilanden bijna twee maal zo hoog als de werkloosheid van de totale bevolking. Alleen voor de vrouwen op Sint Eustatius is dit niet het geval. Zo blijkt uit een publicatie van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). Men baseert deze gegevens op een arbeidskrachtenonderzoek dat vorig jaar op alle Antilliaanse eilanden werd uitgevoerd. De voorlopige resultaten die betrekking hebben op Curaçao werden reeds gepubliceerd.

Voor Sint Maarten, schrijft het CBS in een persbericht, geldt dat aan de uitkomsten niet meer dan een indikatieve waarde kan worden toegekend. Omdat over de arbeidsmarkt op de Bovenwinden geen recentere gegevens beschikbaar zijn dan die van de census van 1981, worden de resultaten toch als richtinggevend gepubliceerd.

TOEGENOMEN WERKLOOSHEID

Uit het onderzoek blijkt dat behalve de werkgelegenheid ook de werkloosheid op de drie Bovenwinden en Bonaire toenam. Daarnaast trad verdubbeling op in het aantal werkenden op Sint Maarten. De werkloosheid op Sint Maarten nam met ongeveer twee procent toe. Het werkloosheidspercentage op Saba en Statius bleef vrijwel gelijk, [illegible] 14,5% en 7% [illegible]

De werkloosheid onder vrouwen is op Sint Maarten en [illegible] als [illegible] Op Bonaire en Saba is er weinig verschil. De jeugdwerkloosheid voor mannen en vrouwen is op alle eilanden bijna twee maal zo hoog als de werkloosheid van de totale bevolking. Statius vormt een uitzondering.

PARTICIPATIEGRAAD

De participatiegraad van 15-64 jarige mannen ligt iets boven de 80%, met als uitzondering de mannen van Saba, waarvan zelfs 90% arbeidsactief is. Ongeveer 70% van de 15-64 jarige vrouwen op de Bovenwindse eilanden is arbeidsactief, terwijl dat op Bonaire slechts 50% is. Waarschijnlijk als gevolg van het grotere aantal jaren dat mensen naar school gaan daalt vrijwel overal de participatiegraad van 15-24 jarigen.

Hantering van de nieuwe werkloosheidsdefinities leidt tot verlaging van de werkloosheidspercentages. Deze afname is het [illegible] (van [illegible] naar [illegible]) en [illegible] op Saba, aldus het bericht van het CBS.

Uit cijfermateriaal dat het [illegible] de totale bevolking op Bonaire op 1 februari 1988 8753 personen telde, op Sint Maarten woonden toen 13156 mensen, op Statius 1358 en op Saba 965. Op 1 november bedroegen die aantallen respectievelijk 10582, 26845, 1880 en 1135.

WERKZOEKENDEN

Het aantal werkenden op Bonaire bedroeg in 1981 3031, in 1988 waren dat er 3613. Sint Maarten telde in 1981 5998 werkenden; dat aantal nam in 1988 toe tot 11868; Sint Eustatius telde in '81 465 werkenden, vorig jaar waren dat 679. De beroepsbevolking op Saban telde in '81 370 zielen. In 1988 bedroeg dat aantal 540. Wat betreft het aantal werkzoekenden blijkt uit de cijfers het volgende: Bonaire: in 1981 395 (in 1988 572) Sint Maarten in 1981 499 ('88: 1257) Sint Eustatius in '81: 79 (88: 116), Saba: in 1981 29 (in '88: 41). Dit brengt de volgende verschuivingen met zich mee in het werkloosheidspercentage op de respectievelijke eilanden; Bonaire: van 11,5% naar 13,%, Sint Maarten: van 7,7% naar 9,6 %, Statius van 14,5% naar 14,6% en Saba van 7,3% naar 7%.

ILLEGALE WERKNEMERS

Op Sint Maarten werd de bevolking tussen 1981 en 1988 twee maal zo groot en telt die volgens de officiele cijfers 26845 zielen. Het CBS plaats daar kanttekeningen bij, gezien de vele illegale werknemers op het eiland. De werkende bevolking verdubbelde op Sint Maarten [illegible] tot twaalfduizend personen, terwijl het aantal werkzoekenden op dat eiland een stijging vertoont van 152%. 'Over het algemeen wordt aangenomen dat [illegible] Sint Maarten een grote vraag naar arbeid kent. In het licht hiervan is een werkloosheidspercentage van tien procent redelijk hoog,' schrijft het CBS.

SABA EN STATIUS

Opvallend is volgens het bureau de stijging van de werkende bevolking op Statius en Saba. Van Statius is bekend dat de vestiging van de oil terminal van groot belang voor de werkgelegenheid was. Maar ook op Saba nam de werkgelegenheid de afgelopen jaren met 170 toe. Dit verschijnsel verdient, aldus het CBS, nadere studie. Het aantal werkenden op Saba is veel meer gestegen dan de totale bevolking. De participatiegraad op Saba ligt nu dan ook hoger dan op Sint Maarten.

JEUGDWERKLOOSHEID

Wat betreft de jeugdwerkloosheid laat het CBS aan de hand van het arbeidskrachtenonderzoek weten, dat op Bonaire vorig jaar 29,3% van de jongens tussen 15 en 24 jaar werkloos was en 20,5% van de meisjes. Die cijfers zijn op de andere eilanden als volgt: Sint Maarten 14,3% van de jongens en 27,1% van de meisjes, Statius 25% van de jongens en 22,2 % van de meisjes. Op Saba was vorig jaar 22,2% van de jongens en 13,3 van de meisjes werkloos.

In Peru in april stembus

LIMA - President Alan Garcia Perez van Peru heeft meegedeeld dat de algemene verkiezingen op 6 april 1990 worden gehouden. Bij die gelegenheid worden een president, twee vice-presidenten, zestig senatoren en 180 congresleden gekozen.

SI aanvaardt geen pressie FKP

WILLEMSTAD — De regeringspartij SI van George Hueck duldt geen pressie van derden voor spoedige afronding van het onderzoek bij de Fundashon Kas Popular (FKP). Dat onderzoek gaat rustig door tot het helemaal rond is.

Dat verklaarde Eithel Pietersz van de SI onlangs tijdens een radiopraatje van deze partij. Hij hield een pleidooi voor de aanpak van corruptie en zei dat de SI zich niet schuldig maakt aan mensenjacht. 'Degenen die fouten maken die naar corruptie rieken, moeten de consequenties daarvan dragen,' aldus de SI-woordvoerder.

Hij doelt op het onderzoek dat enige maanden geleden begon naar het reilen en zeilen bij de FKP. Dat gebeurde in opdracht van het FKP bestuur, waarvan SI-leider, George Hueck president-commissaris is. Dit bracht met zich mee dat de drie topfunctionarissen van FKP, waaronder directeur Herman George, op non actief werden gesteld en thuis moeten zitten.

Volgens de SI proberen nu diverse instanties druk uit te oefenen, om dat onderzoek nu spoedig af te ronden. De SI stoort zich daar helemaal niet aan, maar meent dat de accountants alle tijd moeten krijgen het onderzoek goed te doen. De woordvoerder had een veeg uit de pan voor de oppositiepartijen MAN en DP die continu schreeuwen dat sprake is van 'overheidsterreur' en 'mensenjacht'. Dat is volgens de SI erg ironisch: het zijn immers deze partijen die daarin uitblonken en er een potje van maakten toen men in de regering zat.

Pietersz besteedde ook even aandacht aan de benoeming, onlangs, van een nieuw hoofd van de DOW en zei dat de SI 100% achter de benoeming van ing Simmons staat. Dat Ir Pieters niet benoemd werd vinden de andere partijen jammer, omdat hun 'sweetheart deal' daarvoor in het water is gevallen, aldus Pietersz van de SI. Deze partij zit momenteel, zoals bekend, met de PNP en de Frente in het Bestuurscollege.

Cocaïnebaas met twee zaken op Curaçao

Zestien jaar cel en twee miljoen boete

DEN BOSCH — De 36-jarige T. van P. uit Eindhoven is donderdag door de rechtbank in Den Bosch veroordeeld tot zestien jaar gevangenisstraf en tot betaling van bijna twee miljoen gulden aan de staat of zes maanden cel. De [illegible] wordt beschouwd als [illegible] van de grote bazen van een internationaal drugssyndicaat. Hij hield zich bezig met de in- en uitvoer van honderden kilo's hasj en cocaïne [illegible].

Hoewel de rechtbank niet alle ten laste gelegde feiten bewezen achtte, legde zij toch de door de officier van Justitie geëiste gevangenisstraf op. De officier eiste ook de inbeslagname van twee bv's van de verdachte op Curaçao, van enige edelstenen, halfedelstenen en sieraden en van een grote hoeveelheid internationaal munt- en papiergeld. De rechtbank heeft de man nu veroordeeld tot betaling van 1.946.609 gulden.

Officier van Justitie mr G. Bagelink beschouwde hem als kopstuk voor de toppositie die de Eindhovenaar in de criminele drugswereld innam, dat hij zijn bestellingen niet vooruit hoefde te betalen, zoals gebruikelijk is. De Eindhovense man kocht grote hoeveelheden drugs in Amerika, Canada en India, hij verkocht de drugs onder meer door aan zijn vaste afnemer, de leider van een groot Engels misdaadsyndicaat. De Britse politie kon deze organisatie oprollen.

De politie in Amerika, Canada, India, Spanje en Luxemburg kon eveneens arrestaties verrichten mede dankzij het speurwerk van het speciale Brabantse recherche-team, dat zich vanaf begin 1987 met de zaak bezig heeft [illegible] de Brabantse verdachten.

Twee medewerkers van de Eindhovense drugsbaas, de 35-jarige Helmonder L. van W. en de 28-jarige F.L. uit Geldrop, werden op 6 juli al veroordeeld tot twaalf en acht jaar cel. Die twee werden op het [illegible] cocaïne in [illegible] hoeveelheden [illegible] [illegible] tranquilizers en 3.500 kilo hasj.

[illegible] — Gisteren werd in het ITC officieel opdracht gegeven aan het Amerikaanse bedrijf KenOmega om een feasibility studie te doen naar de behoefte aan verwerking en doorsluizing van bedrijfsinformatie via de satelliet. Men is van plan op Curaçao een centrum op te richten waar allerlei Amerikaanse, Caribische, lokale, Nederlandse en West-Europese bedrijven data naar toe kunnen sturen voor tele-communicatie. Het intercontinentaal uitwisselen van bedrijfsinformatie is niet nieuw. Wel nieuw is op Curaçao de mogelijkheid [illegible] met behulp van [illegible] tele-communicatie [illegible] deze tegen concurrerende prijzen te verwerken. Dit zal werkgelegenheid kunnen opleveren.

[illegible] komende tijd werk onder [illegible], hoewel Curaçao [illegible] is als lokatie en in [illegible] er belangstelling is [illegible], en Nederland voor [illegible] entry' zoals het jargon heet. Direct betrokken bij dit project zijn de Vantage Consulting Group NV met aan het hoofd mr G. Kooijers en R. Ortela; Catapult Project Development NV onder leiding van mr Ewald Sing-A-Kwie; Europe Transfer Consultants BV uit Rotterdam; Leyden Consultancy BV uit Leiderdorp onder leiding van mr Dwight Isebia en het Amerikaanse concern KenOmega uit Massachusetts. Deze firma is gespecialiceerd in 'offshore data entry services' en 'data related services'. Het wordt geleid door de heren N. Bodek en Jack Blodgett. Blodgett ondertekende gisteren namens KenOmega de overeenkomst voor het marktonderzoek.

Het concept van offshore data entry industrie bestaat al ruim twintig jaar in de Verenigde Staten. Ongeveer één miljoen mensen zouden werk vinden in deze sector van dienstverlening. Op dit moment werken ongeveer 7000 mensen op Barbados, Jamaica en de Dominicaanse Republiek in de data-verwerkingsindustrie. Het gaat hier om routinematige maar ook om meer ingrijpende bewerkingen van bedrijfsinformatie, met name nutsbedrijven, luchtvaartmaatschappijen en credit card-instellingen maken van deze dienstverlening gebruik. Gezien het potentieel van Curaçao bestaat het geloof dat Curaçao een betere, gespecialiseerde, snellere en goedkopere dataverwerking kan aanbieden aan grote bedrijven.

VREDENBERG

Op dit moment is de Vantage Groep bezig lokaal besprekingen te voeren over de mogelijkheid van het oprichten van een data-verwerkingsbedrijf. Een voorlopig plan bestaat voor enkele bedrijfsruimten in het [illegible] Vredenberg. Setel en [illegible] zijn benaderd voor de bouw van een satelliet[illegible] liet verl[illegible] de winnende [illegible] Curaçao kan [illegible] strijd wie het eerst [illegible] meisje mag dansen. Op die plastische manier illustreert Jack Blodgett de kansen van Curaçao. Hij meldt dat nog geen enkel bedrijf in Amerika bezig is met data-verwerking via satellietkanalen. Degene die het eerst met deze service bij de danstent komt mag het meisje ten dans vragen. Waarbij het meisje die bedrijven vertegenwoordigt die voor een groot deel afhankelijk zijn van data-verwerking. Blodgett gaat met de resultaten van het onderzoek naar de mogelijkheden van een Curaçaos bedrijfsinformatiecentrum naar de VS terug.

AANTREKKELIJK

Daar zal hij grote firma's benaderen met een aantrekkelijk aanbod tot serviceverlening tegen een prijs die de prijs zal overtroeven van de concurrenten die nog met dataverzending via koeriersdiensten en vliegtuigen [illegible] werken.

Aldus valt op te maken uit de woorden van Blodgett.

HAAST

Overigens valt er geen tijd te verliezen, want de Curaçaose adviseurs die bij dit project betrokken zijn wijzen erop dat toonaangevende economische bladen melden dat er in deze regio de komende tijd meer bedrijven gebruik zullen maken van satellietlijnen om diensten aan te bieden. In de sector data-verwerking zou dat vanaf 1990 werkgelegenheid kunnen betekenen voor 20.000 personen.

Er is overleg met de vertegenwoordiger van Nederland in de Antillen, gedeputeerde Mendes de Gouveia, de ministers [illegible] instellingen en andere belangrijke lokale partijen.

Vantage Data Services is reeds sinds [illegible] bezig met een haalbaarheidsonderzoek op de Antillen.

Voor de know how van data processing met behulp van computers en tele-communicatie wordt samenwerking gezocht met gespecialiceerde bedrijven. De gedachte is om voor de Amerikaanse markt de marketing in handen te geven van Curinc. Ook zullen er contacten gelegd worden via het International Trade Center van Curaçao. Trainingsmogelijkheden (maandscursussen) voor het personeel dat de toegestuurde bedrijfsinformatie moet verwerken en door- of terugsturen worden onderzocht in samenwerking met Feffeyk.

OPERATIONEEL

Het marktonderzoek in de VS zou dit najaar afgerond moeten zijn. Kort daarop volgt de afronding van het onderzoek in Nederland. In een later stadium kijkt men naar de behoeften van andere Europese landen. Op zijn vroegst zou men in maart volgend jaar een eerste deel van het data-verwerkingsbedrijf operationeel kunnen hebben.

CURINTA

WILLEMSTAD — Van 1 tot en met [illegible] treedt Curinta [illegible] luchthaven [illegible] th Joint regional Conference of the ICAA/LAC and the AOCI/IAR. De conferentie wordt gehouden in het Curaçao Plaza Hotel. De opening zal verricht worden door minister president Maria Liberia Peters op woensdag 2 augustus om negen uur 's morgens in de Orange Room.

Het is voor de tweede keer dat zo'n conferentie op Curaçao gehouden wordt. In 1982 viel Curaçao deze eer al eens te beurt. [illegible] betref dit een conferentie van de ICAA.

[illegible] in 1987 en Miami 1988, hebben beide organisaties besloten om hun conferenties voor de regio [illegible] lijk [illegible] [illegible] om de kosten voor de regio-landen zo laag mogelijk te houden om zodoende de groei van de organisaties beter te stimuleren.

Het doel van de conferentie is om de luchthaven professionals uit de regio op de hoogte te houden van bestaande en komende ontwikkelingen op luchtvaart gebied in het algemeen en voor de regio in het bijzonder. Er kunnen [illegible] gastsprekers uit het buitenland verwacht worden.

JAPAN HEEFT in de eerste helft van het jaar 6,6 miljoen auto's geproduceerd, 4,2 procent meer dan in dezelfde periode vorig jaar. De export bleef nagenoeg constant, de binnenlandse vraag nam met 5,7 procent toe tot 3,57 miljoen stuks. De produktie van personenwagens nam, met 9,6 procent toe tot 4,44 miljoen.